

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE**

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

Številka: 0070-3/2011

Ljubljana, 18. 4. 2011

EVA 2011-2611-0054

GENERALNI SEKRETARIAT
VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: PREDLOG ZAKONA O EVROPSKIH SVETIH DELAVCEV – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08 in 38/10 – ZUKN) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne sprejela

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o evropskih svetih delavcev in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

Mag. Helena KAMNAR
GENERALNA SEKRETARKA

Priloga:

– Predlog zakona

Sklep prejmejo:

- vsa ministrstva
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Služba Vlade Republike Slovenije za evropske zadeve

2. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

– Peter POGAČAR, generalni direktor, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Irena BEČAN, sekretarka, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Lilijana Tratnik, sekretarka, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Ulrika Dovč, sekretarka, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
2. b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:	
– dr. Ivan SVETLIK, minister za delo, družino in socialne zadeve – dr. Anja KOPAČ MRAK, državna sekretarka, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Peter POGAČAR, generalni direktor, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Irena BEČAN, sekretarka, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Lilijana Tratnik, sekretarka, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve – Ulrika Dovč, sekretarka, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	
3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:	DA
4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:	
/	
4. b Predlog za skrajšanje poslovnih rokov z obrazložitvijo razlogov:	
Predlagamo, da vladni odbori predlog zakona obravnavajo na seji dne 19. 4. 2011 in da ga Vlada RS obravnava na svoji seji dne 21. 4. 2011. Gradivo je medresorsko v celoti usklajeno, zahteve Direktive 2009/38/ES pa narekujejo čimprejšnji sprejem tega zakona.	
5. Kratek povzetek gradiva	
S predlogom zakona se v pravni red Republike Slovenije prenaša DIREKTIVA 2009/38/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti (prenovitev). Ta direktiva je prenovila staro direktivo na tem področju (iz leta 1994) z namenom: – zagotoviti večjo učinkovitost pravice do obveščanja in posvetovanja z delavci na nadnacionalni ravni, – povečati delež ustanovljenih evropskih svetov delavcev, – izboljšati pravno varnost in – zagotoviti boljše povezanost med direktivami na področju obveščanja in posvetovanja z delavci. Področje zdaj ureja Zakon o evropskih svetih delavcev (Uradni list RS, št. 59/02 in 103/07), ki pa zaradi številnih sprememb (več kot tretjina) ne more biti le dopolnjen in spremenjen, ampak je treba skladno s sprejetimi nomotehničnimi smernicami sprejeti nov zakon. Pri tem se koncept zakona ne bo spreminjal, ohranili se bodo členi, ki tudi s prenovljeno direktivo niso bili dopolnjeni ali spremenjeni, vsekakor pa bo tako zakon tudi redakcijsko in nomotehnično izboljšán, s čimer bo dosežena večja jasnost, razumljivost in preglednost tega predpisa. Predlagani zakon bo skladno s prenovljeno direktivo uredil in izboljšal pravice delavcev do obveščanja in posvetovanja v večjih družbah in povezanih družbah, ki delujejo na območju Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora, in sicer najmanj v dveh državah članicah. Prek njih namreč potekata obveščanje in posvetovanje med delavci in poslovodstvom glede razvoja poslovanja in vseh pomembnih odločitev na nadnacionalni ravni, ki bi lahko vplivale na zaposlovanje ali delovne pogoje. V ta namen predlagani zakon, kakor izhaja iz zahtev direktive, predvideva dva načina ureditve obveščanja in posvetovanja z delavci, in sicer kot prvo ureja dogovor o ustanovitvi evropskega sveta delavcev, ki ga sestavljajo predstavniki delavcev, ali ureditev drugačnega postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah na območju Evropske unije, ki poslujejo vsaj v dveh državah članicah. Če takega dogovora ni mogoče doseči, se, ob pogojih, ki jih natančno določa direktiva, evropski svet delavcev ustanovi v skladu z določbami zakona, ki povzemajo zahteve iz aneksa direktive. Tudi prenovljena direktiva določa sistem obveščanja in posvetovanja, ki temelji na načelu	

prostovoljnosti. Obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi je pravica delavcev, ne pa njihova dolžnost. Glavno poslovodstvo mora začeti postopek za vzpostavitev sistema le, če delavci to zahtevajo.

Skrajni rok za sprejetje sprememb zakona je 6. junij 2011, ko stara direktiva ne bo več veljavna in jo bo v celoti nadomestila prenovljena. Do takrat naj bi vse države Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora ustrezno prenesle določbe prenovljene direktive.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	DA
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja: – na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR

/

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki			Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR				
/				
8. Predstavitev sodelovanja javnosti				
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja.				DA

Datum objave: 18. 3. 2011		
V razpravo so bili vključeni:		
- člani Ekonomsko socialnega sveta, ki so gradivo prejeli 11.3.2011		
Mnenja, predloge, pripombe so podali:		
- Predlog zakona je bil na seji ESS dne 18. 3. 2011 soglasno podprt in sprejet brez vsebinskih pripomb. Drugih mnenj, predlogov in pripomb nismo prejeli.		
9. Predstavitev medresorskega usklajevanja		
Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje:		
- vsem ministrstvom; - Službi Vlade RS za zakonodajo; - Službi Vlade RS za evropske zadeve.		
Datum pošiljanja: 7. 3. 2011		
Gradivo je usklajeno:	v celoti / v pretežni meri / delno	
	Bistvena odprta vprašanja:	
	/	
Priložiti mnenja organov, s katerimi gradivo ni usklajeno /		
10. Gradivo je lektorirano		DA
11. Zahteva predlagatelja za		
a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE
12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti		DA
13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade		DA
14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ...		
dr. Ivan Svetlik MINISTER		

PRILOGA:

- jedro gradiva

ZAKON
O EVROPSKIH SVETIH DELAVCEV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

– ocena stanja na področju urejanja

Evropski sveti delavcev so organi, ki predstavljajo evropske delavce v večjih družbah in povezanih družbah, ki so ustanovljene v državah članicah Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora. Prek njih potekata obveščanje in posvetovanje med delavci in poslovodstvom glede razvoja poslovanja in vseh pomembnih odločitev na nadnacionalni ravni, ki bi lahko vplivale na zaposlovanje ali delovne pogoje.

Veljavni Zakon o evropskih svetih delavcev (Uradni list RS, št. 59/02 in 103/07), ki se je začel uporabljati z dnem pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji, je bil sprejet zaradi prenosa zahtev Direktive 94/45/EC o ustanovitvi evropskih svetov delavcev ali ureditvi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v podjetjih ali skupinah podjetij na ravni Skupnosti, ki je bila pozneje razširjena še na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska z Direktivo Sveta 97/74/ES z dne 15. decembra 1997. Direktiva je bila dopolnjena še z Direktivo Sveta 2006/109/ES z dne 20. novembra 2006 o prilagoditvi Direktive 94/45/ES o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti zaradi pristopa Bolgarije in Romunije, kar je zahtevalo tudi spremembe našega zakona v letu 2007.

Po podatkih Evropske komisije iz leta 2009 bi bilo možno v državah članicah ustanoviti evropski svet delavcev v približno 2350 družbah s 24 milijoni delavcev. Dejansko pa je bilo v letu 2009 ustanovljenih in aktivnih 908 evropskih svetov delavcev, in sicer v 885 družbah, ki predstavljajo približno 15 milijonov delavcev v transnacionalnih družbah. Največ aktivnih evropskih svetov delavcev je v družbah, ki imajo glavno poslovodstvo v Nemčiji, Veliki Britaniji in Franciji. Trenutno v Republiki Sloveniji še ni evropskega sveta delavcev v multinacionalni družbi, ki bi imela glavno poslovodstvo v naši državi in v kateri bi v celoti veljale določbe našega Zakona o evropskih svetih delavcev. So pa naši delavci zastopani v evropskih svetih delavcev v multinacionalkah z glavnim poslovodstvom v drugih državah članicah EU ali EGS, kar pomeni, da morajo v teh naših družbah, ki so del multinacionalk, uporabljati zakonske določbe, ki se nanašajo predvsem na zagotavljanje podatkov, pomembnih za začetek postopka ustanovitve evropskega sveta delavcev, na volitve in varstvo predstavnikov delavcev iz naše države ter na solidarno odgovornost delodajalca.

S sprejetjem Zakona o evropskih svetih delavcev v letu 2002, ki je uredil in izboljšal pravice delavcev do obveščanja in posvetovanja v večjih družbah in povezanih družbah, ki delujejo na območju Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora, in sicer najmanj v dveh državah članicah, je Republika Slovenija uskladila svojo zakonodajo s pravnim redom Evropske unije tudi na tem področju. Zakon o evropskih svetih delavcev je, izhajajoč iz zahtev direktive, predvidel dva načina ureditve obveščanja in posvetovanja z delavci, in sicer je uredil dogovor o ustanovitvi evropskega sveta delavcev, ki ga sestavljajo predstavniki delavcev, poleg tega pa je predvidel tudi drugo možnost, in sicer ureditev drugačnega postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah na območju Evropske unije, ki poslujejo vsaj v dveh državah članicah. Če takega dogovora ni mogoče doseči, se, ob pogojih, natančno določenih v direktivi, evropski svet delavcev ustanovi v skladu z določbami zakona, ki povzemajo zahteve iz aneksa direktive.

Evropska komisija je po posvetovanju s socialnimi partnerji na ravni Evropske unije, ki se niso odločili za samostojna pogajanja o prenovi direktive, in po opravljeni analizi učinkov direktive kot del prenovljene socialne agende v okviru posebnega vsebinskega sklopa, ki se je nanašal na vlaganje v človeški kapital, 2. julija 2008 Svetu Evropske unije poslala predlog prenovljene direktive ob upoštevanju ugotovljene potrebe po reviziji veljavne zakonodaje. Iz analize učinkov izpostavljen

direktive je bilo povzeto, da štirinajst let po sprejetju Direktive 94/45/ES deluje približno 820 evropskih svetov delavcev, ki z namenom obveščanja in posvetovanja na nadnacionalni ravni zastopajo 14,5 milijona delavcev, vendar se pri dejanski uporabi te direktive pojavljajo problemi. Ugotovljeno je bilo, da pravica do nadnacionalnega obveščanja in posvetovanja ni dovolj učinkovita, pri čemer so evropski sveti delavcev ustanovljeni le v 36 % podjetij, ki jih zajema obseg uporabe direktive. Zaznala se je tudi določena pravna negotovost, zlasti v zvezi z razmerjem med nacionalno in nadnacionalno ravno posvetovanja ter v primeru združitve ali prevzema. V treh zadevah za predhodno odločanje je Sodišče Evropskih skupnosti moralo tudi razlagati določbe Direktive v zvezi s posredovanjem informacij, potrebnih za ustanovitev evropskega sveta delavcev. Nazadnje je bilo še ugotovljeno, da sta tudi skladnost in povezanost različnih direktiv na področju obveščanja in posvetovanja z delavci nezadovoljivi.

Temeljni cilji, ki jim je sledil že predlog prenovljene direktive, so bili, skupaj z neregulativnimi ukrepi, zagotoviti učinkovitost pravice do obveščanja in posvetovanja z delavci na nadnacionalni ravni, povečati delež ustanovljenih evropskih svetov delavcev, izboljšati pravno varnost in zagotoviti boljše povezanost med direktivami na področju obveščanja in posvetovanja z delavci. To so novejša direktiva, in sicer: Direktiva 2002/14/ES o določitvi splošnega okvira za obveščanje in posvetovanje z delavci v Evropski skupnosti, ki določa splošna načela uporabe na nacionalni ravni, Direktiva 98/59/ES in Direktiva 2001/23/ES, ki se uporabljata, ko je predvideno odpuščanje delavcev ali prenos, ter Direktivi 2001/86/ES in 2003/72/ES, ki urejata udeležbo delavcev v evropskih delniških družbah (SE) in evropskih zadrugah (SCE), pri čemer pa se ne želi spreminjati narava evropskih svetov delavcev.

Socialni partnerji (BusinessEurope in ETUC) so podpora predlogu Komisije izrazili na neformalnem srečanju ministrov 10.–12. julija 2008 v Chantillyju. Med usklajevanjem direktive so socialni partnerji EU pripravili tudi skupno priporočilo glede predlaganih sprememb, ki je bilo pri nadaljnjih usklajevanjih zelo upoštevano, saj je bila prenovljena direktiva na koncu sprejeta le z nekaj amandmaji k predlogu, ki so jih v glavnem predlagali socialni partnerji na ravni Evropske unije.

V letu 2009 sta Evropski parlament in Svet namreč sprejela prenovljeno Direktivo 2009/38/ES z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti, pri čemer bistvo osnovne direktive, ki se nanaša na izboljšanje pravic delavcev do obveščanja in posvetovanja v večjih multinacionalkah v državah članicah, ostaja nespremenjeno.

Prenovljena Direktiva 2009/38/ES ima, upošteva prejšnje navedene cilje, nespremenjeno strukturo in še vedno daje prednost sprejetim in dogovorjenim rešitvam na ravni podjetja, zajema pa naslednje vsebinske spremembe Direktive 94/45/ES:

- vključitev splošnih načel v zvezi z ureditvijo obveščanja in posvetovanja z delavci na nadnacionalni ravni, vključitev opredelitve obveščanja in jasnejšo navedbo opredelitve posvetovanja;
- omejitev pristojnosti evropskega sveta delavcev na nadnacionalne zadeve in vključitev povezave med nacionalnim in nadnacionalnim posvetovanjem z delavci, ki se prednostno določi s sporazumom v gospodarski družbi;
- jasnejšo opredelitev vloge predstavnikov delavcev in njihovih možnosti za usposabljanje ter priznanje vloge sindikatov v povezavi s predstavniki delavcev;
- jasnejšo opredelitev pristojnosti v zvezi z zagotavljanjem informacij, ki omogočajo začetek pogajanj, in s pravili pogajanj o sporazumih za ustanovitev novih evropskih svetov delavcev;
- prilagoditev razvoju potreb po dodatnih določbah, ki se uporabljajo, če sporazumov ni;
- vključitev določbe o prilagoditvi sporazumov, ki urejajo evropske svete delavcev ob spremembi strukture družbe ali povezane družbe in, razen pri uporabi te določbe, nadaljnjo uporabo veljavnih sporazumov;
- jasno je opredeljeno kolektivno predstavništvo evropskega sveta delavcev ter pravica do izobraževanja predstavnikov delavcev;
- direktiva prispeva k povezovanju z drugimi direktivami na področju obveščanja in posvetovanja z delavci, zlasti z uskladitvijo opredelitev, opredelitvijo področja pristojnosti evropskih svetov delavcev in ureditvijo povezovanja med ravnmi obveščanja in posvetovanja, prispeva pa tudi k poenostavitvi pravnega okvira.

Skrajni rok za sprejetje sprememb zakona je 6. junij 2011, ko stara direktiva ne bo več veljavna in jo bo v celoti nadomestila prenovljena. Do takrat morajo vse države Evropske unije in Evropskega

gospodarskega prostora (Norveška, Islandija, Lihtenštajn) ustrezno prenesti določbe prenovljene direktive.

Za usklajitev pravne ureditve evropskih svetov delavcev s prenovljeno direktivo bi sicer zadoščalo le sprejetje sprememb in dopolnitev veljavnega Zakona o evropskih svetih delavcev. Ker pa bi obseg novele zakona presegel tretjino členov veljavnega zakona, je, skladno s sprejetimi nomotehničnimi smernicami, primerneje sprejeti nov zakon (ZESD-1). Pri tem se koncept zakona ne bo spreminjal, ohranili se bodo členi, ki tudi s prenovljeno direktivo niso bili dopolnjeni ali spremenjeni, vsekakor pa bo zakon tudi redakcijsko in nomotehnično izboljššan, s čimer bo dosežena večja jasnost, razumljivost in preglednost pravnega predpisa.

- **navedba predpisov, ki urejajo to področje**

Zakon o evropskih svetih delavcev (Uradni list RS, št. 59/02 in 103/07)

- **podatki o rezultatih spremljanja izvajanja obstoječega predpisa (predstavitev ciljev, ki jih je predpis zasledoval, ocena doseženih ciljev, metode oziroma merila, po katerih je narejena ocena doseženih ciljev, vzroki, zakaj cilji niso bili ali niso bili v celoti doseženi)**

/

- **poglavitni problemi oziroma vprašanja na področju urejanja (jasna opredelitev, velikost in obseg, vzrok za nastanek problema)**

Problemov na področju urejanje evropskih svetov delavcev ne zaznavamo. Vsekakor pa je treba to zakonsko področje uskladiti s prenovljeno direktivo.

- **na kakšen način so bili problemi ugotovljeni**

/

- **predpisi Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja:**

- DIREKTIVA SVETA 94/45/ES z dne 22. septembra 1994 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti

- DIREKTIVA SVETA 97/74/ES z dne 15. decembra 1997 o razširitvi na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska Direktive 94/45/ES o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali vzpostavitvi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah, ki poslujejo na območju Skupnosti, ali povezanih družbah, ki poslujejo na območju Skupnosti

- DIREKTIVA SVETA 2006/109/ES z dne 20. novembra 2006 o prilagoditvi Direktive 94/45/ES o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti zaradi pristopa Bolgarije in Romunije

- DIREKTIVA 2009/38/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti (prenovitev)

- **mednarodni sporazumi, ki vplivajo na področje urejanja**

/

- **odločbe Ustavnega sodišča, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev**

/

- **odločbe Sodišča Evropske unije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev:**

- C-62/99 Bofrost
- C-440/00 Kühne & Nagel
- C-349/01 ADS Anker GmbH

- **razlogi, ki utemeljujejo potrebo po novem predpisu ali spremembi in dopolnitvi obstoječega predpisa:**

DIREKTIVA 2009/38/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti (prenovitev)

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljna cilja, ki ju želi doseči predlagani Zakon o evropskih svetih delavcev (ZESD-1), sta predvsem usklajitev z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2009/38/ES z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti ter izboljšanje zakonodaje na področju urejanja pravic delavcev v povezavi z obveščanjem in posvetovanjem z delavci na nadnacionalni ravni.

Ob tem pa so cilji predlaganega zakona tudi zagotovitev učinkovitega nadnacionalnega obveščanja in posvetovanja, spodbujanje nastajanja novih evropskih svetov delavcev ter zagotovitev pravne varnosti pri ustanavljanju in delovanju evropskih svetov delavcev.

2.2 Načela

Načela, ki izhajajo iz predloga zakona za doseg navedenih ciljev, so predvsem povezana z doslednim prenosom direktive na področju evropskih svetov delavcev v okviru obveščanja in posvetovanja z delavci na nadnacionalni ravni, uresničevanjem načela učinkovitosti ureditve obveščanja in posvetovanja ter načela učinkovitosti odločanja. Pomembno načelo, ki mu sledi predlog zakona, je tudi načelo pravne varnosti.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

– konkreten opis predlaganih rešitev

Poglavitne rešitve predloga zakona sledijo zahtevam prenovljene direktive, ki ureja evropske svete delavcev, ki ohranja bistvo prejšnje direktive, spremembe pa so pretežno predlagane za zagotovitev boljše učinkovitosti ureditve obveščanja in posvetovanja z delavci na nadnacionalni ravni ter pravne jasnosti.

Bistvo zakona in tudi prenovljene direktive ostaja enako, in sicer Zakon o evropskih svetih delavcev ureja pravice delavcev do obveščanja in posvetovanja v večjih podjetjih in skupinah podjetij (najmanj 1000 zaposlenih in od tega najmanj po 150 delavcev v vsaj dveh državah članicah), ki delujejo na nadnacionalni ravni na območju Evropske unije in Evropske gospodarske skupnosti. Sistem obveščanja in posvetovanja, ki je opredeljen v direktivi, temelji na načelu prostovoljnosti. Obveščanje in posvetovanje je pravica delavcev, ne pa njihova dolžnost. Glavno poslovodstvo mora začeti postopek za vzpostavitev sistema le, če delavci to zahtevajo. Zato zakon, kakor izhaja iz zahtev direktive, predvideva dva načina, in sicer ureja dogovor o ustanovitvi evropskega sveta delavcev, ki ga sestavljajo predstavniki delavcev, ali ureditev drugega postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah, ki poslujejo vsaj v dveh državah članicah. Ta dogovor sprejmeta posebno

pogajalsko telo in glavno poslovodstvo. Če takega dogovora ni mogoče doseči, se, ob pogojih, natančno določenih v direktivi, evropski svet delavcev ustanovi v skladu z določbami zakona, ki povzemajo zahteve iz aneksa direktive. Pristojnosti evropskega sveta delavcev so omejene le na nadnacionalne zadeve, in sicer zakon določa, da se mora evropski svet delavcev enkrat letno sestati z glavnim poslovodstvom zaradi obveščanja in posvetovanja o poslovnem uspehu in perspektivah družbe oziroma povezanih družb na območju Evropske unije in Evropske gospodarske skupnosti ter zaradi posvetovanja in obveščanja v izjemnih okoliščinah. Člani evropskega sveta delavcev morajo informacije, ki jih pridobijo ob obveščanju in posvetovanju z glavnim poslovodstvom, posredovati predstavnikom delavcev, ki so jih tudi določili v evropski svet delavcev, ali vsem delavcem.

Upošteva spremembe in dopolnitve iz prenovljene direktive predlog zakona zdaj jasno opredeljuje, da se obveščanje in posvetovanje na nadnacionalni ravni zagotavljata na ustrezni ravni vodstva in predstavnikov delavcev ter omejujeta le na nadnacionalna vprašanja. Do sprejetja prenovljene direktive so se namreč včasih porajali dvomi, kaj šteti za nadnacionalne zadeve, zato zdaj prenovljena direktiva in seveda tudi predlog zakona določata, da so to zadeve, ki se nanašajo na družbo ali povezano družbo ali najmanj na dve družbi, podružnici ali povezani družbi v dveh državah članicah. Izrecno je tudi poudarjeno, da mora biti postopek obveščanja in posvetovanja učinkovit, hkrati pa zagotovljeno tudi učinkovito odločanje poslovodstva.

Po vzoru Direktive 2002/14, ki se nanaša na nacionalno obveščanje in posvetovanje, ter direktiv, ki urejata sodelovanje delavcev v evropski delniški družbi in evropski zadrugi, je v definicijah dopolnjen pojem obveščanja, ki za namene tega zakona pomeni posredovanje podatkov predstavnikom delavcev, ki ga opravi delodajalec, da se jim omogočita seznanitev in preučitev določene zadeve. Obveščanje se opravi v času, na način in z vsebino, ki predstavnikom delavcev omogoča, da poglobljeno presodijo o možnih vplivih in, kadar je to primerno, pripravijo posvetovanja s pristojnim telesom. Poleg tega je podrobneje opredeljen tudi pojem posvetovanja, ki zdaj jasno določa, da mora biti opravljeno v času, na način in z vsebino, ki predstavnikom delavcev omogoča, da brez poseganja v pristojnosti vodstva in v razumnem času izrazijo mnenje o predlaganih ukrepih, na katere se nanaša posvetovanje.

Nadalje je dopolnjena zahteva o zbiranju in posredovanju podatkov, in sicer to zdaj ni več le dolžnost glavnega poslovodstva, ampak morajo vsa poslovodstva družb in glavno poslovodstvo zbirati informacije, pomembne za začetek pogajanj, in jih posredovati zainteresiranim stranem, pri čemer so zlasti odgovorni za informacije v zvezi s strukturo in številom zaposlenih v celotni družbi in povezanih družbah.

Direktiva 2009/38/ES je spremenjena in usklajena z drugimi novejšimi direktivami s področja obveščanja in posvetovanja na ravni Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora tudi v načinu določanja števila posebnega pogajalskega telesa, ki se s poslovodstvom pogaja glede dogovora o ureditvi načina obveščanja in posvetovanja na nadnacionalni ravni ter načina določanja števila članov sveta delavcev. Po vzoru zakonov, ki urejajo sodelovanje delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe in evropske zadruge, tudi ta predlog zakona določa, da se delavcem iz posamezne države članice dodeli en sedež v posebnem pogajalskem telesu ali v evropskem svetu delavcev za vsakih začetih 10 % od skupnega števila delavcev, ki so zaposleni v zadevni nadnacionalni družbi.

Določbe o sestavi in delovanju posebnega pogajalskega telesa so dopolnjene še z obveščanjem pristojnih evropskih organizacij delavcev in delodajalcev o članih posameznih posebnih pogajalskih teles in o začetku pogajanj. Posebno pogajalsko telo ima tudi pravico, da se pred pogajanjem in po njih sestane brez navzočnosti predstavnikov glavnega poslovodstva in da ima v ta namen tudi zagotovljena sredstva za komunikacijo. Med strokovnjaki, ki jih lahko zaprosi za pomoč pri svojem delu, pa so izrecno navedeni tudi predstavniki sindikatov na ravni držav članic. Tako je natančneje opredeljen postopek ustanavljanja, pristojnosti in delovanja posebnega pogajalskega telesa in poslovodstva med dogovarjanjem o načinu obveščanja in posvetovanja delavcev, kar vse pripomore k učinkovitosti postopka in tudi k pravni jasnosti in varnosti. Izrecno je tudi izpostavljena obveznost glavnega poslovodstva, da skliče sestanek s posebnim pogajalskim telesom in o tem obvesti poslovodstva lokalnih družb.

V zvezi s samim sporazumom med glavnim poslovodstvom in posebnim pogajalskim telesom direktiva zahteva, da tudi nacionalne zakonodaje dopolnijo svoje predpise za zagotovitev uravnoteženega predstavnštva delavcev v evropskih svetih delavcev, in sicer po dejavnostih,

kategorijah delavcev in spolu. Nadalje se zahteva dodatna ureditev povezovanja evropskih svetov delavcev z nacionalnimi predstavniškimi telesi delavcev, natančnejša določila, ki se nanašajo na morebiten ožji odbor evropskega sveta delavcev, ter natančna opredelitev datuma začetka veljavnosti sporazuma, postopka spremembe ali odpovedi sporazuma, primerov, v katerih je treba obnoviti pogajanja o sporazumu, in postopka za ponovna pogajanja o njem.

Predlog zakona skladno z zahtevami direktive določa potrebno ravnanje ob večjih strukturnih spremembah družbe ali povezane družbe, ko dogovor ali dogovori ne vsebujejo rešitve za nadaljnjo prilagoditev sporazuma. V tem primeru se na pobudo glavnega poslovodstva ali na zahtevo najmanj 100 delavcev začnejo pogajanja glede novega dogovora o obveščanju in posvetovanju z delavci, pri čemer morajo biti najmanj trije člani obstoječega evropskega sveta delavcev tudi člani posebnega pogajalskega telesa. V vmesnem obdobju pa obstoječi evropski sveti delavcev nadaljujejo svoje delo.

Spremembe, ki jih prinaša prenovljena direktiva v svojem aneksu, ki se uporablja, če ni sklenjen dogovor o nadnacionalnem obveščanju in posvetovanju, torej če gre za ustanovitev evropskega sveta delavcev po samem zakonu, pa so poleg že omenjene delitve sedežev še naslednje:

- prilagoditev definicij obveščanja in posvetovanja,
- dopolnitve določil o oblikovanju ožjega odbora evropskega sveta delavcev in
- dopolnitve določil o sestajanju evropskega sveta delavcev s poslovodstvom.

Spremembe direktive, ki jih predlog zakona povzema, so še pri opredeljevanju vloge evropskega sveta delavcev, ki kolektivno zastopa interese delavcev pri uresničevanju pravic iz direktive ter ima za to tudi zagotovljena ustrezna sredstva. Poleg tega morajo člani evropskega sveta delavcev o postopku obveščanja in posvetovanja poročati vsem drugim zaposlenim delavcem. Izrecno je poudarjena tudi pravica predstavnikov delavcev do izobraževanja.

Sicer pa nespremenjeno ostaja načelo sodelovanja, saj mora sodelovanje med glavnim poslovodstvom in evropskim svetom delavcev ter glavnim poslovodstvom in predstavniki delavcev v okviru postopka obveščanja in posvetovanja tudi po prenovljeni direktivi temeljiti na medsebojnem zaupanju. V povezavi s tem načelom je določeno tudi varstvo zaupnih podatkov, in sicer morajo člani evropskega sveta delavcev varovati v tajnosti vse podatke o poslovanju, s katerimi so bili seznanjeni kot člani evropskega sveta delavcev, ki jih je glavno poslovodstvo izrecno označilo kot zaupne. Nadalje ostaja nespremenjena ureditev varstva predstavnikov delavcev, ki jo direktiva prepušča nacionalnim ureditvam. V ta namen zakon predvideva enako varstvo, kakor velja za člane svetov delavcev po zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju in zakonu o delovnih razmerjih.

- variantne rešitve, ki so bile preučevane, in argumenti za predlagano rešitev

/

b) Način reševanja

– vprašanja, ki se bodo reševala s predlaganim zakonom

Z noveliranim Zakonom o evropskih svetih delavcev se bo skladno z Direktivo 2009/38/ES uredilo ustanavljanje evropskih svetov delavcev oziroma postopek obveščanja in posvetovanja z delavci v večjih gospodarskih družbah, ki so ustanovljene v državah članicah Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora.

– vprašanja, ki jih bodo urejali izvršilni predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati

/

– vprašanja, ki se bodo reševala na drug način in kako (npr. kolektivne pogodbe)

/

– vprašanja, na katera ni mogoče poseči s predpisi

/

– vprašanja, ki naj bi bila deregulirana (ni več potrebe regulaciji)

/

– vprašanja, ki se bodo reševala s predpisi, za katera je bilo poprej opravljeno eksperimentiranje in testiranje zaradi ugotovitve primernosti ukrepanja

/

c) Normativna usklajenost predloga zakona

– z obstoječim pravnim redom (veljavno zakonodajo)

DA

– s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo

DA

– s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati

NE (ni paketna zakonodaja)

č) Usklajenost predloga predpisa

– s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi

/

– s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba nerešenih vprašanj):

Socialni partnerji so na seji ESS soglasno podprli predlog zakona.

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so podali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti)

/

d) Povzetek Poročila o sodelovanju javnosti pri pripravi predloga zakona:

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen

Spletna stran Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve

(http://www.mddsz.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predpisi_v_pripravi/)

- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče posredovati stališča, predloge, mnenja in pripombe

30 dni

- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja: obravnava na Ekonomsko socialnem svetu dne 18. 3. 2011

- seznam subjektov, ki so sodelovali: združenja sindikatov in delodajalcev, članov ESS

- bistvena stališča, predlogi, mnenja in pripombe javnosti:

Predlog zakona je bil na seji ESS soglasno podprt in sprejet brez vsebinskih pripomb.

- bistvena stališča, predlogi, mnenja in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani in zakaj /

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zaradi uveljavitve predlaganega zakona za državni proračun ne bodo nastali nobeni dodatni izdatki in uveljavitev zakona ne bo zahtevala nobenih drugih dodatnih javnih finančnih sredstev.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH

SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Izvajanje zakona ne zahteva sredstev iz državnega proračuna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Direktiva 2009/38/ES z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti dejansko prenavlja in hkrati posodablja staro direktivo na tem področju iz leta 1994, ki je imela še dve manjši spremembi v letih 1997 in 2006. Bistvo direktive ostaja enako, dopolnitve pa so uvedene predvsem zaradi zagotavljanja boljše učinkovitosti pravice do obveščanja in posvetovanja z delavci na nadnacionalni ravni in hkrati povečanja deleža ustanovljenih evropskih svetov delavcev, izboljšanja pravne varnosti in zagotovitve boljše povezanosti med vsemi direktivami na področju obveščanja in posvetovanja z delavci. Direktiva zahteva prenos njenih določb in uskladitev nacionalnih pravnih ureditev držav članic s pravnim redom Evropske unije najpozneje do 6. junija 2011. Upošteva ta rok je večina držav Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora trenutno v postopku priprave in sprejemanja ustreznega predpisa, ki bo uskladal zakonodajo z izpostavljeno direktivo. Države članice predvidevajo sprejetje sprememb in dopolnitev svojih zakonov o evropskih svetih delavcev z natančnim povzemanjem določb direktive, saj spremenjene oziroma dopolnjene določbe direktive, ki ureja evropske svete delavcev, niti ne dopuščajo možnosti velikih razhajanj med ureditvami v posameznih državah članicah.

Enako kakor dokumentacija o dosednji implementaciji osnovne direktive o evropskih svetih delavcev bo tudi dokumentacija o prenosu te direktive dostopna na spletni strani Evropske komisije

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=707&langId=en&intPageId=211>

Izjava o skladnosti (pdf. format) – izvoz iz baze RPS

Korelacijska tabela (pdf. format) – izvoz iz baze RPS/

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- Sprejetje Zakona o evropskih svetih delavcev ne bo imelo posledic na tem področju.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- Sprejetje Zakona o evropskih svetih delavcev ne bo imelo posledic na tem področju.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

- Sprejetje Zakona o evropskih svetih delavcev ne bo imelo posledic na tem področju.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

- Sprejetje Zakona o evropskih svetih delavcev ne bo imelo posledic na tem področju.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

- posledice na standarde in pravice v zvezi s kakovostjo dela

Cilj zakona je, poleg prenosa direktive, predvsem izboljšanje zakonodaje na področju urejanja pravic delavcev v povezavi z obveščanjem in posvetovanjem z delavci na nadnacionalni ravni.

- posledice na upravljanje, udeležbo, dobro asimilacijo, dostop do sodišč, medije in etiko

Zakon bo vplival na zagotovitev učinkovitega nadnacionalnega obveščanja in posvetovanja ter prispeval k spodbujanju nastajanja novih evropskih svetov delavcev. Povečala pa se bo tudi pravna varnost pri ustanavljanju in delovanju evropskih svetov delavcev.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

- Sprejetje Zakona o evropskih svetih delavcev ne bo imelo posledic na tem področju.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

- ciljnim skupinam (seminarji, delavnice): /
- širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve) - zakon bo objavljen v Uradnem listu RS in na spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

- zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,

Izvajanje zakona bodo spremljali inšpekcijski organi z opravljanjem nadzorstvene funkcije. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa ga bo spremljalo s sodelovanjem s strokovno javnostjo in socialnimi partnerji.

- organi, civilna družba /
- metode za spremljanje doseganja ciljev /
- merila za ugotavljanje doseganja ciljev /
- časovni okvir spremljanja za pripravo poročil /
- roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih /.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

Z A K O N O EVROPSKIH SVETIH DELAVCEV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina in cilj zakona)

(1) Ta zakon prenaša v pravni red Republike Slovenije Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2009/38/ES z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti (UL L št. 122 z dne 16. maja 2009, str. 28) in ureja ustanavljanje evropskih svetov delavcev, ki jih sestavljajo predstavniki delavk in delavcev (v nadaljnjem besedilu: delavcev), ali urejanje postopkov obveščanja in posvetovanja z delavci v gospodarskih družbah ali v povezanih gospodarskih družbah, ki so ustanovljene v državah članicah Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora (v nadaljnjem besedilu: država članica) in poslujejo vsaj v dveh državah članicah (v nadaljnjem besedilu: družbe ali povezane družbe v državah članicah).

(2) Cilj zakona je izboljšati pravico delavcev do obveščanja in posvetovanja v družbah in povezanih družbah, ki so ustanovljene v državah članicah. V ta namen se ustanavljajo evropski sveti delavcev ali pa se z dogovorom uredi postopek obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali v povezanih družbah v zvezi z nadnacionalnimi vprašanji ob pogojih, ki jih določa ta zakon tako, da zagotavlja učinkovitost tega postopka in učinkovitost odločanja.

(3) Pristojnosti in naloge evropskih svetov delavcev ali postopki obveščanja in posvetovanja, sprejeti za doseganje cilja iz prejšnjega odstavka, veljajo v primeru družbe za vse podružnice, ki so v določeni državi članici, in v primeru povezanih družb za vse družbe s sedežem v državah članicah, razen če ni dogovorjeno širše področje veljavnosti.

2. člen (uporaba zakona)

(1) Ta zakon se uporablja za družbe v državah članicah, ki imajo sedež v Republiki Sloveniji, in za povezane družbe v državah članicah, katerih obvladujoča družba ima sedež v Republiki Sloveniji.

(2) Če družba ali obvladujoča družba povezanih družb nima svojega sedeža v državi članici, določbe tega zakona veljajo za katero koli podružnico ali odvisno družbo v Republiki Sloveniji, če družba ali obvladujoča družba pooblasti to podružnico ali odvisno družbo za svojo predstavnico. Če ni pooblaščen predstavnik, se ta zakon uporablja, če je v Republiki Sloveniji podružnica ali družba z največ zaposlenimi v primerjavi z drugimi podružnicami ali družbami v povezanih družbah v državah članicah.

(3) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na izračun števila delavcev, dolžnost posredovanja podatkov, obvladujočo družbo, posredovanje zahteve glavnemu poslovodstvu, solidarno odgovornost delodajalca, volitve predstavnikov delavcev iz Republike Slovenije, obveščanje predstavnikov delavcev in varstvo predstavnikov delavcev se uporabljajo tudi, če je glavno poslovodstvo v drugi državi članici.

3. člen (pojmi)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

- družba v državah članicah je družba, ki posluje v državah članicah in zaposluje najmanj 1.000 delavcev in od tega najmanj po 150 delavcev v vsaj dveh državah članicah;
- povezane družbe so družbe, ki so sestavljene iz obvladujoče družbe in ene ali več odvisnih družb;
- povezane družbe na območju držav članic so družbe, ki poslujejo v državah članicah in zaposlujejo najmanj 1.000 delavcev v najmanj dveh državah članicah ter vključujejo najmanj dve družbi, ki imata sedež v različnih državah članicah, v katerih je zaposlenih najmanj po 150 delavcev;
- obvladujoča družba je družba, ki ima odločilen vpliv nad drugo odvisno družbo v skladu s 6. členom tega zakona;
- glavno poslovodstvo je poslovodstvo v družbi, ki posluje v državah članicah ali poslovodstvo obvladujoče družbe v povezanih družbah na območju držav članic. Za glavno poslovodstvo se šteje tudi poslovodstvo podružnice ali družbe iz drugega odstavka 2. člena tega zakona;
- obveščanje je posredovanje podatkov predstavnikom delavcev s strani glavnega poslovodstva ali druge ustrezne ravni poslovodstva, zato da se jim omogoči seznanitev in preučitev določene zadeve. Obveščanje se opravi v času, na način in z vsebino, ki predstavnikom delavcev omogoča poglobljeno oceno možnih posledic in, če je primerno, vključuje pripravo posvetovanj s pristojnim telesom zadevne družbe ali povezane družbe v državah članicah;
- posvetovanje je vzpostavitev dialoga in izmenjava mnenj med predstavniki delavcev in glavnim poslovodstvom ali drugo ustrezno ravno poslovodstva v času, na način in z vsebino, ki predstavnikom delavcev na podlagi zagotovljenih informacij omogoča, da brez poseganja v pristojnosti vodstva in v razumnem času izrazijo mnenje o predlaganih ukrepih, na katere se nanaša posvetovanje, ki bi se lahko upoštevalo v družbi ali povezani družbi, ki posluje v državah članicah;
- evropski svet delavcev je svet, ki je ustanovljen za obveščanje delavcev in posvetovanje z njimi v skladu z določbami tega zakona;
- posebno pogajalsko telo je telo, ki je ustanovljeno za pogajanje z glavnim poslovodstvom o ustanovitvi evropskega sveta delavcev ali ureditvi postopka za obveščanje in posvetovanje z delavci v skladu z določbami tega zakona;
- nadnacionalne zadeve so zadeve, ki se nanašajo na družbo ali povezano družbo v državah članicah ali na najmanj dve družbi ali podružnici ali povezani družbi v dveh različnih državah članicah.

4. člen (izračun števila delavcev)

Število delavcev v družbah in podružnicah v Republiki Sloveniji se izračuna na podlagi povprečnega števila delavcev v preteklih dveh letih poslovanja.

5. člen (dolžnost zbiranja in posredovanja podatkov)

Vsa poslovodstva družb, ki so povezane v povezano družbo v državah članicah, in glavno poslovodstvo družbe ali povezane družbe v državah članicah so odgovorna za zbiranje informacij, nujnih za začetek pogajanj, in za njihovo posredovanje zainteresiranim delavcem ali njihovim predstavnikom. To velja predvsem za posredovanje podatkov o skupnem številu delavcev in njihovi porazdelitvi po državah članicah, družbah in njihovih podružnicah ter o strukturi družb ali povezanih družb.

6. člen (obvladujoča družba)

(1) Družba v povezanih družbah v državah članicah je obvladujoča družba, če neposredno ali posredno obvladuje druge družbe v povezanih družbah (odvisne družbe).

(2) Družba neposredno ali posredno obvladuje drugo družbo, če:

- lahko imenuje več kot polovico članov upravnega, poslovodnega ali nadzornega organa odvisnih družb, ali

- ima nadzor nad večino glasov na podlagi kapitala iz izdanih delnic odvisnih družb, ali
- ima v lasti večino vpisanega delniškega kapitala odvisnih družb.

(3) Če več kot ena družba izpolnjuje merila iz prve do tretje alineje prejšnjega odstavka, se obvladujoča družba določi tako, da se merila uporabijo po vrstnem redu, kakor so naštet.

(4) Pri določitvi obvladujoče družbe po drugem odstavku tega člena je treba pravicam glasovanja in imenovanja obvladujoče družbe prišteti pravice vseh njenih odvisnih družb ter vseh fizičnih in pravnih oseb, ki delujejo v svojem imenu, vendar na račun obvladujoče družbe ali njenih odvisnih družb.

II. POSEBNO POGAJALSKO TELO

7. člen (ustanovitev)

(1) Posebno pogajalsko telo se ustanovi zato, da se z glavnim poslovodstvom družbe pogaja glede dogovora o obveščanju in posvetovanju z delavci. Ustanovi se na pisno zahtevo delavcev ali njihovih predstavnikov, naslovljeno na glavno poslovodstvo, ali na pobudo glavnega poslovodstva.

(2) Zahteva je pravilno vložena, če jo podpiše najmanj 100 delavcev ali njihovih predstavnikov iz najmanj dveh podružnic ali družb v različnih državah članicah in jo prejme glavno poslovodstvo. Če je vložena več kakor ena zahteva, se podpisi seštevajo.

(3) Če se zahteva vloži pri poslovodstvu podružnice ali družbe v Republiki Sloveniji, ta zahtevo takoj pošlje glavnemu poslovodstvu in o tem obvesti vlagatelje zahteve.

(4) Glavno poslovodstvo mora posebnemu pogajalskemu telesu posredovati podatke in dokumentacijo, ki jih ta potrebuje za opravljanje svojih nalog.

(5) Sodelovanje med glavnim poslovodstvom in posebnim pogajalskim telesom temelji na medsebojnem zaupanju.

(6) Glavno poslovodstvo in posebno pogajalsko telo sporazumno določita čas, pogostost in kraj pogajanj.

8. člen (število članov posebnega pogajalskega telesa)

(1) Število članov posebnega pogajalskega telesa iz posamezne države članice je sorazmerno s številom delavcev, ki so zaposleni v družbah in povezanih družbah iz te države članice.

(2) Delavcem iz posamezne države članice se dodeli en sedež v posebnem pogajalskem telesu za vsakih začetih 10% od skupnega števila delavcev, ki so zaposleni v družbah in povezanih družbah v vseh državah članicah skupaj.

9. člen (volitve predstavnikov posebnega pogajalskega telesa iz Republike Slovenije)

(1) Predstavnike delavcev iz Republike Slovenije v posebno pogajalsko telo izvoli zbor delavcev na tajnih volitvah.

(2) Pravico predlagati kandidate za člane posebnega pogajalskega telesa imajo sveti delavcev, reprezentativni sindikati v družbi ali podružnici in najmanj 50 delavcev v družbi ali podružnici.

10. člen (obvestilo o članih posebnega pogajalskega telesa)

Posebno pogajalsko telo mora glavnemu poslovodstvu takoj sporočiti imena svojih članov, njihove naslove in podatke, iz katerih družb ali podružnic prihajajo, ter ga obvestiti o začetku pogajanj. Glavno poslovodstvo te podatke pošlje poslovodstvom in svetom delavcev v podružnicah ali družbah, reprezentativnim sindikatom, ki so zastopani v družbah in podružnicah v Republiki Sloveniji, ter pristojnim evropskim organizacijam delavcev in delodajalcev.

11. člen
(seje, poslovnik, strokovnjaki)

(1) Glavno poslovodstvo takoj po izvolitvi članov posebnega pogajalskega telesa skliče njegovo ustanovno sejo in o tem obvesti poslovodstva podružnic in družb. Posebno pogajalsko telo izvoli predsednika izmed svojih članov in sprejme svoj poslovnik.

(2) Posebno pogajalsko telo ima pravico, da se pred pogajanjem in po njih z glavnim poslovodstvom sestane brez navzočnosti predstavnikov glavnega poslovodstva. Glavno poslovodstvo v ta namen zagotovi potrebna sredstva za komunikacijo.

(3) Posebno pogajalsko telo sprejema sklepe z večino glasov svojih članov, če ta zakon ne določa drugače.

(4) Posebno pogajalsko telo lahko zaradi opravljanja svojih nalog zaprosi za pomoč strokovnjake po lastni izbiri, med katerimi so lahko tudi predstavniki sindikatov na ravni držav članic. Ti strokovnjaki in predstavniki sindikatov so lahko na zahtevo posebnega pogajalskega telesa navzoči na pogajalskih sestankih v vlogi svetovalca.

12. člen
(vključevanje predstavnikov delavcev iz drugih držav)

Če se glavno poslovodstvo in posebno pogajalsko telo sporazumeta, da bo dogovor, ki naj bi ga sklenila v skladu s 15. členom tega zakona, veljal tudi za podružnice ali družbe v državah, ki niso države članice, se lahko dogovorita, da se v posebno pogajalsko telo vključijo tudi predstavniki iz teh držav, določita njihovo število in opredelita njihov pravni položaj.

13. člen
(sklep o prekinitvi pogajanj)

(1) Posebno pogajalsko telo lahko z najmanj dvotretjinsko večino glasov svojih članov sklene, da pogajanje ne začne ali da že začeta pogajanja prekine. Ta sklep ustavi postopek dogovarjanja o obveščanju in posvetovanju z delavci. O sklepu in izidu glasovanja je treba sestaviti zapisnik, ki ga podpiše predsednik. Kopija zapisnika se pošlje glavnemu poslovodstvu.

(2) Nova zahteva za oblikovanje posebnega pogajalskega telesa se lahko vloži najprej po dveh letih od dneva sprejetja sklepa iz prejšnjega odstavka, razen če se posebno pogajalsko telo in glavno poslovodstvo pisno dogovorita za krajši rok.

14. člen
(stroški)

(1) Stroške ustanovitve in delovanja posebnega pogajalskega telesa krije glavno poslovodstvo. Če se vključijo strokovnjaki iz četrtega odstavka 11. člena tega zakona, glavno poslovodstvo krije stroške samo za enega strokovnjaka. Glavno poslovodstvo mora zagotoviti prostore, materialna sredstva, prevajalce in administrativno osebje, ki je potrebno za sestanke, in kriti potrebne potne stroške ter stroške bivanja, ki zajemajo prehrano in prenočišče članov posebnega pogajalskega telesa.

(2) Delodajalec solidarno z glavnim poslovodstvom jamči za pravico do povračila stroškov članu posebnega pogajalskega telesa iz Republike Slovenije.

III. DOGOVOR O USTANOVITVI EVROPSKEGA SVETA DELAVCEV

15. člen
(svoboda organiziranja)

Glavno poslovodstvo in posebno pogajalsko telo se lahko odločita, kako bosta organizirala obveščanje in posvetovanje z delavci, pri čemer ju ne zavezujejo določbe IV. poglavja tega zakona. Dogovor mora veljati za vse delavce v državah članicah, v katerih posluje družba ali povezane družbe. Stranki se dogovorita, ali se za obveščanje in posvetovanje ustanovi evropski svet delavcev v skladu s 16. členom tega zakona, ali pa se uvede postopek obveščanja in posvetovanja z delavci v

skladu z 18. členom tega zakona.

16. člen

(dogovor o ustanovitvi in pristojnosti evropskega sveta delavcev)

(1) Evropski svet delavcev se ustanovi s pisnim dogovorom, ki določa zlasti:

- na katere podružnice in družbe se dogovor nanaša, vključno s podružnicami ali družbami zunaj ozemlja držav članic, kadar zajema tudi te;
- sestavo evropskega sveta delavcev, število članov, trajanje mandata in razdelitev mest, ki omogoča uravnoteženo predstavništvo delavcev po dejavnostih, kategorijah delavcev in spolu, če je to mogoče;
- pristojnosti in naloge evropskega sveta delavcev in postopek obveščanja in posvetovanja ter ureditev povezovanja obveščanja in posvetovanja med evropskim svetom delavcev in nacionalnimi predstavniškimi telesi delavcev;
- kraj, pogostost in trajanje sej;
- sestavo, način imenovanja, naloge in način sklicevanja sestankov ožjega odbora, če je ta ustanovljen v okviru evropskega sveta delavcev;
- finančna in materialna sredstva, ki jih je treba zagotoviti evropskemu svetu delavcev;
- datum začetka veljavnosti dogovora, postopek spremembe ali odpovedi dogovora, primere, v katerih je treba obnoviti pogajanja o dogovoru in postopek za ponovna pogajanja o njem, vključno v primeru strukturnih sprememb v družbah ali povezanih družbah v državah članicah.

(2) Če ni drugače dogovorjeno, se glede določitve članov evropskega sveta delavcev iz Republike Slovenije uporablja 21. člen tega zakona.

17. člen

(prilagoditev)

(1) Kadar pride v strukturi družbe ali povezane družbe v državah članicah do večjih sprememb in če določb v veljavnem dogovoru ni ali veljavni dogovori med seboj niso usklajeni, glavno poslovodstvo začne pogajanja iz 7. člena tega zakona na lastno pobudo ali na pisno zahtevo najmanj 100 delavcev ali njihovih predstavnikov v najmanj dveh družbah ali podružnicah v najmanj dveh različnih državah članicah.

(2) Člani posebnega pogajalskega telesa so, poleg izvoljenih ali imenovanih članov na podlagi 8. člena tega zakona, najmanj trije člani obstoječega evropskega sveta delavcev ali vsakega od obstoječih evropskih svetov delavcev.

(3) Obstoječi evropski sveti delavcev med pogajanjem nadaljujejo svoje delo v skladu s sprejetim dogovorom med člani evropskih svetov delavcev in glavnim poslovodstvom.

18. člen

(dogovor o postopku obveščanja in posvetovanja)

Za ureditev postopka obveščanja in posvetovanja z delavci se sklene pisni dogovor, ki določa, pod kakšnimi pogoji imajo predstavniki delavcev pravico, da se posvetujejo o dobljenih informacijah, in postopek za obravnavanje njihovih predlogov ali težav z glavnim poslovodstvom ali drugo ustrezno ravno poslovodstva. Te informacije se nanašajo predvsem na zadeve, ki bistveno vplivajo na interese delavcev v vseh družbah, na katere se dogovor nanaša.

IV. USTANOVITEV IN POSLOVANJE EVROPSKEGA SVETA DELAVCEV PO SAMEM ZAKONU

19. člen

(pogoji)

(1) Evropski svet delavcev se ustanovi v skladu z 20. in 21. členom tega zakona, če:

- glavno poslovodstvo noče začeti pogajanj v šestih mesecih od dneva vložitve zahteve,
- se v obdobju treh let od dneva vložitve zahteve ne sklene dogovor iz 16. ali 18. člena tega zakona

ali

– glavno poslovodstvo in posebno pogajalsko telo razglasita neuspeh pogajanj.

(2) Evropskega sveta delavcev ni treba ustanoviti, če je posebno pogajalsko telo pred iztekom roka iz druge alineje prejšnjega odstavka sprejelo sklep o prekinitvi pogajanj iz prvega odstavka 13. člena tega zakona.

20. člen

(sestava evropskega sveta delavcev)

(1) Evropski svet delavcev sestavljajo delavci iz družb in povezanih družb v državah članicah.

(2) Delavcem iz posamezne države članice se dodeli en sedež v evropskem svetu delavcev za vsakih začetih 10% od skupnega števila delavcev, ki so zaposleni v družbah in povezanih družbah v vseh državah članicah skupaj v času, ko je bila dana informacija iz 5. člena tega zakona.

21. člen

(volitve članov evropskega sveta delavcev iz Republike Slovenije)

(1) Člane evropskega sveta delavcev iz Republike Slovenije izvoli zbor delavcev na tajnih volitvah.

(2) Sveti delavcev, reprezentativni sindikati v družbi ali podružnici in najmanj 50 delavcev v družbi ali podružnici imajo pravico predlagati kandidate za člane evropskega sveta delavcev.

22. člen

(obvestilo o članih evropskega sveta delavcev)

Evropski svet delavcev mora glavnemu poslovodstvu takoj sporočiti imena svojih članov, njihove naslove in podatek, iz katerih družb ali podružnic prihajajo. Glavno poslovodstvo te podatke pošlje poslovodstvom in svetom delavcev v podružnicah ali družbah ter reprezentativnim sindikatom, ki so zastopani v podružnicah in družbah v Republiki Sloveniji.

23. člen

(ustanovna seja)

Glavno poslovodstvo po izvolitvi članov evropskega sveta delavcev skliče njegovo ustanovno sejo. Evropski svet delavcev izvoli izmed svojih članov predsednika in namestnika predsednika.

24. člen

(predsednik)

(1) Predsednik zastopa in predstavlja evropski svet delavcev.

(2) Namestnik zastopa in predstavlja evropski svet delavcev v odsotnosti predsednika.

25. člen

(odbor)

(1) Evropski svet delavcev izmed svojih članov izvoli ožji odbor za usklajevanje svojih nalog, ki šteje največ pet članov. Ožji odbor evropskega sveta delavcev mora imeti na voljo pogoje za redno izvajanje svojih nalog.

(2) Odbor sprejme poslovnik, s katerim uredi način svojega dela.

26. člen

(sklepi, poslovnik, strokovnjaki)

(1) Evropski svet delavcev sprejema sklepe z večino glasov navzočih članov, če ta zakon ne

določa drugače.

(2) Evropski svet delavcev ali njegov ožji odbor, po potrebi razširjen v skladu tretjim odstavkom 30. člena tega zakona, ima pravico, da se pred sestankom z glavnim poslovodstvom sestane brez navzočnosti predstavnikov glavnega poslovodstva.

(3) Način dela evropskega sveta delavcev se uredi s poslovníkom.

(4) S poslovníkom se lahko predvidi, da evropskemu svetu delavcev in njegovemu odboru pomagajo pri delu strokovnjaki, ki jih sama izbereta, če je to potrebno za pravilno izvajanje njunih nalog.

27. člen (stroški)

(1) Glavno poslovodstvo krije stroške ustanovitve in delovanja evropskega sveta delavcev ter njegovega odbora. Če se vključijo strokovnjaki iz prejšnjega člena, glavno poslovodstvo krije stroške samo za enega strokovnjaka. Glavno poslovodstvo mora zagotoviti prostore, materialna sredstva in administrativno osebje, ki je potrebno za sestanke ter opravljanje tekočega dela, poleg tega mora zagotoviti tudi prevajalce za sestanke. Kriti mora potrebne potne stroške in stroške bivanja, ki zajemajo prehrano in prenočišče članov evropskega sveta delavcev in članov odbora.

(2) Delodajalec solidarno z glavnim poslovodstvom jamči za pravico do povračila stroškov članu evropskega sveta delavcev iz Republike Slovenije.

28. člen (pristojnosti)

(1) Pristojnosti evropskega sveta delavcev se nanašajo na nadnacionalna vprašanja.

(2) Glavno poslovodstvo ali druga ustrezna raven poslovodstva mora evropski svet delavcev obveščati zlasti o strukturi družb ali povezanih družb v državah članicah, njihovem gospodarskem in finančnem položaju ter predvidenem razvoju poslovanja, proizvodnje in prodaje.

(3) Glavno poslovodstvo ali druga ustrezna raven poslovodstva mora obveščati in se posvetovati z evropskim svetom delavcev zlasti o predvidenem razvoju zaposlovanja, naložbah, temeljnih organizacijskih spremembah družbe, uvajanju novih delovnih in proizvodnih postopkov, prenosu proizvodnje, združevanju, zmanjšanju ali zapiranju družb, podružnic ali njihovih bistvenih delov in kolektivnem odpuščanju presežnih delavcev.

(4) Posvetovanje se izvede tako, da se predstavnikom delavcev omogoči sestanek z glavnim poslovodstvom in da dobijo utemeljen odgovor na vsako mnenje, ki ga izrazijo.

29. člen (letno obveščanje in posvetovanje)

Glavno poslovodstvo vsaj enkrat v koledarskem letu obvesti evropski svet delavcev in se z njim posvetuje o poslovnem uspehu in perspektivah družbe ali povezanih družb v državah članicah ter mu predloži potrebno gradivo. O tem glavno poslovodstvo obvesti tudi vsa vodstva družb, ki so povezane v povezano družbo.

30. člen (obveščanje in posvetovanje v izrednih okoliščinah)

(1) Glavno poslovodstvo ali druga ustrezna raven poslovodstva mora o izrednih okoliščinah ali odločitvah, ki občutno vplivajo na interese delavcev, obvestiti ožji odbor evropskega sveta delavcev, ali če tega odbora ni, evropski svet delavcev in mu predložiti potrebno gradivo. Ožji odbor evropskega sveta delavcev ali evropski svet delavcev ima pravico zahtevati sestanek z glavnim poslovodstvom ali drugo ustrezno ravno poslovodstva v sklopu družbe ali povezane družbe v državah članicah, ki je pristojna za samostojno odločanje zaradi obveščanja in posvetovanja.

(2) Izjemne okoliščine so predvsem:

- sprememba lokacije družbe, podružnic ali njihovih bistvenih delov;
- zapiranje družbe, podružnice ali njihovih bistvenih delov;
- kolektivni odpusti delavcev.

(3) Člani evropskega sveta delavcev iz tistih družb ali podružnic, ki jih te okoliščine ali odločitve neposredno prizadenejo, imajo prav tako pravico, da se udeležijo sestanka, ki ga organizira ožji odbor.

(4) Sestanek za obveščanje in posvetovanje se organizira v najkrajšem možnem roku na podlagi poročila, ki ga pripravi glavno poslovodstvo ali druga ustrezna raven poslovodstva družbe ali povezane družbe v državah članicah. Evropski svet delavcev lahko izrazi svoja stališča o poročilu na koncu sestanka ali v določenem roku.

(5) Ta sestanek ne posega v pravice glavnega poslovodstva.

(6) Obveščanje in posvetovanje v izrednih okoliščinah se izvede ob upoštevanju načela učinkovitosti in spoštovanja zaupnosti.

31. člen

(mandat in nova določitev članov)

(1) Mandat članov evropskega sveta delavcev traja štiri leta, če ne preneha prej zaradi odpoklica ali iz drugih razlogov. Mandat začne teči z izvolitvijo ali imenovanjem.

(2) Vsaki dve leti, računano od datuma ustanovne seje evropskega sveta delavcev, glavno poslovodstvo preveri, ali se je število delavcev v posameznih državah članicah toliko spremenilo, da bi se spremenil izračun za sestavo evropskega sveta delavcev iz drugega odstavka 20. člena tega zakona. O rezultatih mora obvestiti evropski svet delavcev. Če rezultati zahtevajo drugačno sestavo evropskega sveta delavcev, ta od pristojnih organov zahteva, da na novo določijo člane evropskega sveta delavcev za tiste države članice, kjer se v primerjavi s preteklim obdobjem zahteva drugačno število predstavnikov delavcev. S tem se konča članstvo predstavnikov delavcev, ki so do takrat predstavljali te države članice v evropskem svetu delavcev.

(3) Prejšnji odstavek se smiselno uporablja tudi za države članice, ki še niso bile zastopane v evropskem svetu delavcev.

32. člen

(začetek pogajanj)

Evropski svet delavcev, ki je ustanovljen po samem zakonu, mora najmanj šest mesecev pred koncem mandata z večino glasov sprejeti sklep, ali bo začel pogajanja za dogovor z glavnim poslovodstvom v skladu s 15. členom tega zakona. Če se evropski svet delavcev odloči za začetek pogajanj, ima iste pravice in obveznosti kot posebno pogajalsko telo. Pri tem se smiselno uporabljajo določbe 7., 11. in 12. člena, prvi odstavek 13. člena ter 14., 15., 16. in 18. člen tega zakona. Če pride do sklenitve dogovora o obveščanju in posvetovanju z delavci po 15. členu tega zakona, mandat evropskega sveta delavcev preneha z njegovo sklenitvijo.

V. VLOGA IN VARSTVO PREDSTAVNIKOV DELAVCEV

33. člen

(vloga)

Člani evropskega sveta delavcev imajo na voljo sredstva, potrebna za uresničevanje pravic iz tega zakona, in kolektivno zastopajo interese delavcev družbe ali povezane družbe v državah članicah.

34. člen

(obveščanje predstavnikov delavcev)

Člani evropskega sveta delavcev morajo o postopku obveščanja in posvetovanja poročati predstavnikom delavcev (svetom delavcev in reprezentativnim sindikatom), ali če taki predstavniki ne obstajajo, vsem delavcem v družbah ali podružnicah v državah članicah.

35. člen

(izobraževanje)

Člani posebnega pogajalskega telesa in evropskega sveta delavcev imajo pravico do izobraževanja s pravico do plačane odsotnosti z dela, če je to potrebno za izpolnjevanje njihovih predstavniških nalog na mednarodni ravni.

36. člen

(sodelovanje na temelju medsebojnega zaupanja)

Glavno poslovodstvo in evropski svet delavcev sodelujeta na temelju medsebojnega zaupanja v dobro delavcev in družbe ali povezanih družb v državah članicah. Enako velja tudi za sodelovanje med glavnim poslovodstvom in predstavniki delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja.

37. člen

(spoštovanje zaupnosti)

(1) Glavno poslovodstvo mora evropskemu svetu delavcev dajati informacije o zadevah, za katere se dogovori v skladu s 16. in 18. členom ali o zadevah iz prvega in drugega odstavka 30. člena tega zakona.

(2) Člani evropskega sveta delavcev morajo spoštovati zaupnost vseh podatkov o poslovanju, s katerimi so bili seznanjeni kot člani tega sveta in ki jih je glavno poslovodstvo izrecno označilo kot zaupne in se ne smejo objaviti ali uporabiti. Ta določba velja tudi za nekdanje člane evropskega sveta delavcev.

(3) Prejšnji odstavek ne velja za stike z drugimi člani evropskega sveta delavcev in za stike s predstavniki delavcev v podružnicah ali družbah v državah članicah, če morajo biti te osebe o vsebini podatkov in rezultatih posvetovanj obveščene v skladu z dogovorom iz 16. ali 34. člena tega zakona, za stike s predstavniki delavcev v nadzornem odboru, s prevajalci ali strokovnjaki, ki pomagajo evropskemu svetu delavcev.

(4) Dolžnost spoštovanja zaupnosti po prejšnjih odstavkih smiselno velja za:

- člane posebnega pogajalskega telesa;
- predstavnike delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja;
- strokovnjake in prevajalce;
- predstavnike delavcev v podružnicah in družbah v Republiki Sloveniji.

(5) Izjeme glede obveznosti spoštovanja zaupnosti iz tretjega odstavka tega člena smiselno veljajo za:

- posebno pogajalsko telo glede strokovnjakov in prevajalcev;
- predstavnike delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja glede prevajalcev in strokovnjakov, ki jim po dogovoru pomagajo, ter v stikih s predstavniki delavcev v podružnicah in družbah v Republiki Sloveniji, če morajo biti te osebe v okviru dogovora obveščene o vsebini podatkov in rezultatih posvetovanja.

38. člen

(varstvo predstavnikov delavcev v Republiki Sloveniji)

(1) Za člane evropskega sveta delavcev, zaposlene v Republiki Sloveniji, se glede varstva smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, v delu, ki se nanaša na varstvo pred odpovedjo za predstavnike delavcev, in določba zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se varstvo zagotavlja tudi namestnikom članov evropskega sveta delavcev, članom posebnega pogajalskega telesa in predstavnikom delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja.

VI. NADZOR IN REŠEVANJE SPOROV

39. člen

(nadzor inšpekcije dela)

Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za delo.

40. člen
(spori)

Za reševanje sporov v zvezi z izvajanjem tega zakona je pristojno delovno sodišče.

VII. KAZENSKÉ DOLOČBE

41. člen
(prekrški)

(1) Z globo od 20.000 do 100.000 evrov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. v nasprotju s 5. členom tega zakona ne posreduje podatkov, posreduje napačne ali nepopolne podatke;
2. v nasprotju z 29. členom in prvim odstavkom 30. člena tega zakona ne opravi letnega obveščanja in posvetovanja ter obveščanja in posvetovanja v izjemnih okoliščinah, ali če posreduje napačne ali nepopolne podatke.

(2) Z globo od 2.000 do 5.000 evrov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

VIII. KONČNI DOLOČBI

42. člen
(prenehanje veljavnosti zakona)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o evropskih svetih delavcev (Uradni list RS, št. 59/02 in 103/07).

43. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 6. junija 2011.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

V prvem odstavku predloga zakona o evropskih svetih delavcev se spreminja navedba direktive, ki se prenaša v pravni red Republike Slovenije. Z Direktivo 2009/38/ES z dne 6. maja 2009 o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti je bila prenovljena Direktiva Sveta 97/74/ES z dne 15. decembra 1997, ki je bila nazadnje dopolnjena z Direktivo Sveta 2006/109/ES z dne 20. novembra 2006 o prilagoditvi Direktive 94/45/ES o ustanovitvi Evropskega sveta delavcev ali uvedbi postopka obveščanja in posvetovanja z delavci v družbah ali povezanih družbah na območju Skupnosti. Stara direktiva bo 6. junija 2011 razveljavljena. Cilj prenovljene direktive 2009/38/ES je okrepiti pravico delavcev do obveščanja in posvetovanja v večjih družbah in povezanih družbah, ki delujejo na območju Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora. Direktiva posebej poudari načelo učinkovitosti. Postopki obveščanja in posvetovanja naj bodo namreč v nacionalno zakonodajo preneseni v skladu z veljavnimi nacionalnimi zakoni posamezne države članice tako, da se zagotovi učinkovitost postopkov obveščanja in posvetovanja ter hkrati učinkovitost odločanja v družbi ali povezani družbi. Obveščanje in posvetovanje delavcev mora potekati na ustrezni vodstveni ravni in zastopanosti delavcev. Za doseg tega cilja se morata pristojnost evropskega sveta delavcev in obseg postopkov obveščanja in posvetovanja delavcev omejiti na nadnacionalna vprašanja, kar je bilo v skladu z določbo direktive dodano v drugem odstavku tega člena.

Člen vsebuje tudi nekaj redakcijskih popravkov, tako med drugim tudi upoštevanje obeh spolov.

K 2. členu

Člen ostaja nespremenjen, saj prenovljena direktiva še vedno velja za države članice Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Islandija in Lihtenštajn). Tako člen določa, da zakon velja za družbe s sedežem v Republiki Sloveniji, ki poslujejo v državah Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora, in za povezane družbe v teh državah, če ima obvladujoča družba sedež v Republiki Sloveniji.

Zakon ureja tudi primere, ko družba ali obvladujoča družba nima svojega sedeža v državi članici. Takrat veljajo določbe tega zakona za katero koli podružnico ali odvisno družbo v Republiki Sloveniji, če je pooblaščen za predstavljanje družbe ali povezane družbe. Če te ni, določbe zakona veljajo za tisto podružnico ali družbo v povezanih družbah v naši državi, ki ima največ zaposlenih v primerjavi z drugimi podružnicami ali družbami v povezanih družbah v drugih državah članicah Evropske unije.

V zadnjem odstavku 2. člena so taksativno naštetih členi, ki veljajo za družbe in podružnice v Republiki Sloveniji, ko je glavno poslovodstvo v drugi državi članici. V tem primeru je treba uporabljati določbe, ki se nanašajo na izračun števila delavcev (4. člen), dolžnost posredovanja podatkov (5. člen), obvladujočo družbo (6. člen), posredovanje zahteve glavnemu poslovodstvu (tretji odstavek 7. člena), solidarno odgovornost delodajalca (drugi odstavek 14. člena in drugi odstavek 27. člena), volitve predstavnikov delavcev iz Republike Slovenije (9. in 21. člen), obveščanje predstavnikov delavcev (34. člen) in varstvo predstavnikov delavcev (38. člen).

K 3. členu

Poleg redakcijskih popravkov sta v tem členu v skladu s prenovljeno direktivo na novo opredeljena dva pojma: obveščanje in nadnacionalne zadeve. Dopolnjena pa je tudi opredelitev pojma posvetovanje. Pri opredelitvi pojmov je direktiva sledila opredelitvi pojmov v Direktivi Sveta 2003/72/ES z dne 22. julija 2003 o dopolnitvi statuta evropske zadruga glede udeležbe delavcev in Direktivi Sveta 2001/86/ES z dne 8. oktober 2001 o dopolnitvi Statuta evropske družbe glede udeležbe delavcev. Vse tri direktive se namreč nanašajo na sodelovanje delavcev pri upravljanju v družbah iz različnih držav članic Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora in se med seboj povezujejo. Oba nova pojma in dopolnitev so v celoti povzeti po prenovljeni direktivi.

Pri opredelitvi pojma obveščanja je zlasti pomembno, da se obveščanje opravi v času, na način in z vsebino, ki ne upočasnjuje procesa odločanja v družbah, hkrati pa delavskim predstavnikom omogoča, da so z zadevami seznanjeni in jih lahko tudi preučijo.

Pojem posvetovanja je bil dopolnjen s prenovljeno direktivo v tej smeri, da se posvetovanje in posredovanje mnenj, ki lahko vplivajo na postopek odločanja, opravi v času, na način in z vsebino, ki je najbolj primerna. Predstavnikom delavcev mora biti omogočeno, da lahko brez poseganja v pristojnosti posloводства in v razumnem času izrazijo mnenje o predlaganih ukrepih, na katere se nanaša posvetovanje.

Pri ugotavljanju, ali gre za nadnacionalne zadeve, je treba upoštevati obseg možnih posledic neke odločitve in tudi vodstveno raven. Upoštevajoč navedeno gre za nadnacionalne zadeve, če se zadeve nanašajo na družbe ali povezane družbe v vsaj dveh državah članicah. To vključuje zadeve, ki so, ne glede na število držav članic, pomembne za delavce v okviru možnih posledic, ki vključujejo tudi prenos dejavnosti med državami članicami.

Opredelitve drugih pojmov so povzete po prenovljeni direktivi, ki v tem delu nima sprememb in ostajajo nespremenjene glede na zdaj veljavni zakon.

K 4. členu

Člen ostaja nespremenjen in določa način izračuna števila delavcev v družbah in podružnicah v Republiki Sloveniji, pri čemer se upošteva povprečno število delavcev v zadnjih dveh letih poslovanja, pri čemer je treba vključiti tudi zaposlitve s krajšim delovnim časom od polnega. Sicer direktiva ne opredeljuje pojma delavec oziroma zaposleni, zato se vprašanje presoja po nacionalni zakonodaji in praksi. Ker naša delovnopravna zakonodaja ne uporablja pojma zaposleni, temveč delavec in se za delavca šteje tudi delavec, ki ima pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom od polnega, predlog zakona nespremenjeno uporablja le izraz delavec.

K 5. členu

Člen opredeljuje dolžnost zbiranja in posredovanja informacij, ki so pomembne za začetek pogajanj o ustanovitvi evropskega sveta delavcev, ali drugem postopku obveščanja in posvetovanja z delavci. Člen določa odgovornost glavnega posloводства in na novo tudi odgovornost vseh drugih lokalnih posloводства za zbiranje teh informacij in za njihovo posredovanje delavcem ali njihovim predstavnikom, ki izrazijo ta interes. Posebej se ta obveznost nanaša na posredovanje podatkov o skupnem številu delavcev in njihovi porazdelitvi po državah članicah, družbah in njihovih podružnicah ter o strukturi družb ali povezanih družb.

K 6. členu

Člen opredeljuje pojem obvladujoče družbe v povezani družbi v državah članicah. Prenovljena direktiva tega pojma ni na novo opredelila, zato ostaja tudi člen, ki je v celoti povzet po direktivi, nespremenjen. Pogoji, na podlagi katerih se ugotavlja, ali neka družba obvladuje drugo, so: kadar imenuje več kot polovico članov upravnega, posloводnega ali nadzornega organa odvisnih družb ali ima nadzor nad večino glasov na podlagi kapitala iz izdanih delnic odvisnih družb ali pa ima v lasti večino vpisanega delniškega kapitala odvisnih družb. Kadar več družb izpolnjuje te pogoje, pa se obvladujoča družba določi tako, da se naštetá merila uporabijo po vrstnem redu.

K 7. členu

Prenovljena direktiva prav tako ni posegla v določbe o postopku ustanovitve posebnega pogajalskega telesa in vloge glavnega posloводства v zvezi s tem, zato tudi ta člen predloga zakona ostaja nespremenjen. Že med splošnimi določbami je opredeljen pojem posebnega pogajalskega telesa – gre za telo, ki je ustanovljeno za pogajanje z glavnim posloводstvom o ustanovitvi evropskega sveta delavcev ali ureditvi postopka za obveščanje in posvetovanje z delavci.

Delavci ali njihovi predstavniki pošljejo pisno zahtevo za ustanovitev posebnega pogajalskega telesa glavnemu posloводstvu. Zahtevo mora podpisati najmanj 100 delavcev ali njihovih predstavnikov iz najmanj dveh podružnic ali družb v različnih državah članicah. Kadar je zahtev več, se podpisí seštejejo. Če je bila zahteva vložena pri posloводstvu podružnice ali družbe v Republiki Sloveniji, mora ta zahtevo takoj odstopiti glavnemu posloводstvu in o tem obvestiti vlagatelje zahteve. Pobudnik za ustanovitev posebnega pogajalskega telesa je lahko tudi glavno posloводstvo.

Sodelovanje med glavnim poslovodstvom in posebnim pogajalskim telesom temelji na medsebojnem zaupanju in glavno poslovodstvo mora posebnemu pogajalskemu telesu posredovati vse podatke, ki jih le-ta potrebuje za svoje delo. Poleg tega pa oba skupaj sporazumno določita čas, pogostost in kraj pogajanj.

K 8. členu

Stara direktiva je glede sestave posebnega pogajalskega telesa določala, da ima telo lahko najmanj tri in največ toliko članov, kolikor je število držav članic, s tem da mora biti pri volitvah ali imenovanju zagotovljeno, da je en predstavnik iz vsake države članice, v kateri ima družba ali povezana družba iz države članice eno ali več podružnic oziroma obvladujočo družbo ali eno ali več odvisnih družb in da je število dodatnih členov v sorazmerju s številom delavcev v podružnicah, v obvladujoči družbi ali v odvisnih družbah v skladu z zakonodajo države članice, v kateri ima glavno poslovodstvo sedež.

Prenovljena direktiva je na novo določila merilo za določitev števila članov posebnega pogajalskega telesa tako, da je sestava zdaj jasna in poenostavljena ter poenotena z ureditvijo v Direktivi Sveta 2003/72/ES in Direktivi Sveta 2001/86/ES. Upoštevajoč navedeno, ta člen določa število članov posebnega pogajalskega telesa, ki mora biti sorazmerno številu delavcev iz določene države članice, pri čemer je treba upoštevati, da vsaki državi članici pripada en sedež za vsakih začetih 10 % od skupnega števila delavcev, ki so zaposleni v družbah in povezanih družbah v vseh državah članicah skupaj. Enako ureditev vsebujeta tudi zakona, ki v skladu s prej navedenima direktivama urejata sodelovanje delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe in evropske zadrage.

K 9. členu

Ureditev volitev predstavnikov posebnega pogajalskega telesa iz Republike Slovenije ostaja v zakonu nespremenjena, saj tudi prenovljena direktiva v to vprašanje ni posegala. Direktiva prepušča državam članicam odločitev o načinu imenovanja ali izvolitve članov posebnega pogajalskega telesa. Tako predstavnike iz Republike Slovenije izvoli zbor delavcev na tajnih volitvah, pravico predlagati kandidate pa imajo sveti delavcev, reprezentativni sindikati v družbi ali podružnici in najmanj 50 delavcev v družbi ali podružnici. Enaka ureditev je sledila tudi v zakonih, ki urejata sodelovanje delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe in evropske zadrage.

K 10. členu

Ta člen določa, da mora posebno pogajalsko telo glavnemu poslovodstvu sporočiti imena svojih članov, naslove in podatek o tem, kje so zaposleni. Glavno poslovodstvo mora te podatke poslati posameznim lokalnim poslovodstvom in predstavnikom delavcev ter reprezentativnim sindikatom v podružnicah in družbah v Republiki Sloveniji. V skladu s prenovljeno direktivo dopolnjeni člen določa, da mora glavno poslovodstvo poslati podatke tudi pristojnim evropskim organizacijam delavcev in delodajalcev.

Vloga evropskih organizacij delavcev in delodajalcev je v izvajanju kontrole ustanovitve novega Evropskega sveta delavcev in pospeševanju dobre prakse. Za učinkovito opravljanje te vloge je zato potrebno, da so pristojne evropske organizacije delavcev in delodajalcev obveščene o začetku pogajanj. Evropska komisija na svoji spletni strani objavlja ažuriran seznam teh organizacij. ETUC in BusinessEurope pa sta zagotovila posamezne elektronske naslove za zagotovitev učinkovitega prenosa podatkov od družb do evropskih socialnih partnerjev.

K 11. členu

Člen, ki določa način dela posebnega pogajalskega telesa, je bil dopolnjen v drugem in četrtem odstavku. Drugi odstavek je do zdaj določal, da se posebno pogajalsko telo lahko pred pogajanjem z glavnim poslovodstvom sestane in povabi določene osebe. Prenovljena direktiva je pri spremembi izhajala iz stališča, da mora posebno pogajalsko telo uravnoteženo predstavljati delavce iz različnih držav članic in da morajo imeti predstavniki delavcev možnost sodelovanja pri opredelitvi njihove vloge v pogajanjih z glavnim poslovodstvom. S tem namenom prenovljena direktiva določa, da ima posebno pogajalsko telo pravico, da se pred pogajanjem in tudi po njih z glavnim poslovodstvom sestane brez navzočnosti predstavnikov glavnega poslovodstva, kar je tudi preneseno v dopolnjeni drugi odstavek.

Četrty odstavek, ki določa, da lahko posebno pogajalsko telo zaradi opravljanja svojih nalog zaprosi za pomoč strokovnjake po lastni izbiri, je bil dopolnjen s tem, da so med temi strokovnjaki lahko tudi predstavniki sindikatov na ravni držav članic, ki lahko na zahtevo posebnega pogajalskega telesa tudi sodelujejo na pogajalskih sestankih v vlogi svetovalca. Namen te dopolnitve, ki sledi ureditvi prenovljene direktive, je poudariti vlogo sindikatov, ki imajo lahko pomembno vlogo v pogajanjih za ustanovitev evropskega sveta delavcev in tudi zagotavljajo pomoč predstavnikom delavcev, če ti zaprosijo za njihovo pomoč.

K 12. členu

Predlog zakona v tem členu določa, da so predstavniki posebnega pogajalskega telesa lahko tudi delavci iz držav, ki niso članice Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora. Pogoji je le, da se posebno pogajalsko telo in glavno poslovodstvo sporazumeta, da bo dogovor o posvetovanju in obveščanju delavcev veljal tudi za družbe ali podružnice v teh državah. Člen ostaja nespremenjen, saj prenovljena direktiva ni posegla v to ureditev.

K 13. členu

Tudi ta člen ostaja v predlogu zakona enak. V skladu z direktivo namreč lahko posebno pogajalsko telo z dvotretjinsko večino glasov svojih članov sklene, da ne začne pogajanj ali da prekine že začeta pogajanja, kar ustavi postopek dogovarjanja o obveščanju in posvetovanju z delavci, in o tem izda sklep. V tem primeru je možno novo zahtevo vložiti šele po preteku dveh let od dneva sprejema sklepa, razen če se posebno pogajalsko telo in glavno poslovodstvo pisno ne dogovorita za krajši rok.

K 14. členu

Prenovljena direktiva prav tako ni posegla v ureditev stroškov v zvezi z ustanovitvijo in delovanjem posebnega pogajalskega telesa, ki jih krije glavno poslovodstvo. Predlog zakona v tem členu določa, da med stroške sodijo stroški za enega strokovnjaka, stroški v zvezi z zagotovitvijo prostorov, materialnih sredstev, za tolmače in administrativno osebje, potni stroški in stroški bivanja članov telesa. Za stroške bivanja se štejejo stroški za prehrano in prenočišče. Za plačilo stroškov delavcem solidarno odgovarja tudi delodajalec v Republiki Sloveniji, pri katerem je predstavnik posebnega pogajalskega telesa zaposlen.

K 15. členu

Člen je prvi v tretjem poglavju predloga zakona, ki ureja ustanovitev evropskega sveta delavcev na podlagi pisnega dogovora med glavnim poslovodstvom in posebnim pogajalskim telesom, in ostaja nespremenjen. Dogovor o ustanovitvi velja za vse delavce v državah članicah, v katerih posluje družba ali povezane družbe. Pri tem se lahko dogovorita, da se za obveščanje in posvetovanje ustanovi en ali več evropskih svetov delavcev ali pa uvede postopek obveščanja in posvetovanja po tem zakonu. V tem primeru niso zavezujoče določbe četrtega poglavja, ki ureja ustanovitev evropskega sveta delavcev po samem zakonu, seveda pa se lahko glavno poslovodstvo in posebno pogajalsko telo odločita, da v sporazum povzameta tudi to zakonsko ureditev.

K 16. členu

Člen določa vsebino dogovora o ustanovitvi evropskega sveta delavcev, pri čemer ni taksativno naštet, kaj mora dogovor obsegati, torej lahko poleg navedenega vsebuje tudi druga določila, za katera se stranki dogovorita. Člen je nekoliko dopolnjen skladno s prenovljeno direktivo. Prejšnji zakon je določal, da pisni dogovor med drugim določi tudi sestavo evropskega sveta delavcev, število članov, trajanje mandata in razdelitev mest. Z novelo direktive pa naj ta razdelitev mest poteka tako, da se zagotovi uravnoteženo predstavništvo delavcev po dejavnostih, kategorijah delavcev in spolov, kjer je to seveda mogoče.

Poleg navedene prenovljena direktiva vnaša še tri novosti pri vsebini dogovora o ustanovitvi in pristojnostih evropskega sveta delavcev:

– zakon je že do zdaj določal, da se v dogovoru zlasti določijo pristojnosti in naloge evropskega sveta delavcev ter postopek obveščanja in posvetovanja, prenovljena direktiva pa to razširja še na ureditev povezovanja obveščanja in posvetovanja med evropskim svetom delavcev in nacionalnimi predstavniškimi telesi delavcev. Taka ureditev je potrebna za usklajitev z načelom iz tretje točke 1. člena direktive, ki določa, da se pristojnosti evropskega sveta delavcev ter obseg izvajanja postopka

obveščanja in posvetovanja z delavci omejijo na nadnacionalna vprašanja;

- dogovor mora, če je to potrebno, določiti tudi sestavo in delovanje ožjega odbora, zato da se uredi uskladitev in večja učinkovitost delovanja evropskega sveta delavcev, vključno s čimprejšnjim posvetovanjem in obveščanjem v izrednih okoliščinah;
- zadnja dopolnitev pa določa, da dogovor vsebuje tudi datum začetka veljavnosti, postopek spremembe ali odpovedi, primere, v katerih je treba obnoviti pogajanja o dogovoru in postopek za ponovna pogajanja o njem, vključno v primeru strukturnih sprememb v družbah ali povezanih družbah v državah članicah.

K 17. členu

Člen je nov in je v celoti povzet po direktivi. S prenovljeno direktivo je bila vnesena tudi t. i. prilagoditvena določba, ki ureja prilagoditev evropskega sveta delavcev ob večjih spremembah v strukturi družbe ali povezanih družbah, na primer, če pride do združitve ali razdelitve družb. V takem primeru se mora evropski svet delavcev na novo oblikovati, vendar člani obstoječega opravljajo svoje naloge do oblikovanja novega.

Prilagoditev se izpelje v skladu z določbami veljavnega dogovora, sklenjenega med glavnim poslovodstvom in posebnim pogajalskim telesom. Če takega dogovora ni ali veljavni dogovor tega ne predvideva ali pa veljavni dogovori med seboj niso usklajeni, mora glavno poslovodstvo začeti pogajanja za nov dogovor, na katerih morajo sodelovati tudi predstavniki obstoječega evropskega sveta delavcev. Da lahko posvetovanje in obveščanje v obdobju strukturnih sprememb nemoteno poteka, mora biti obstoječi evropski svet delavcev sposoben nadaljevati delo do sprejetja novega dogovora, po možnosti s prilagoditvami.

K 18. členu

Zakon nespremenjeno in skladno z direktivo daje možnost, da se glavno poslovodstvo in posebno pogajalsko telo dogovorita, da uredita drugačen način obveščanja in posvetovanja z delavci na podlagi pisnega dogovora o postopku obveščanja in posvetovanja, ki določa, pod kakšnimi pogoji imajo predstavniki delavcev pravico, da se posvetujejo o dobljenih informacijah. Pri tem gre zlasti za zadeve, ki bistveno vplivajo na interese delavcev v tistih družbah, na katere se dogovor nanaša. Prav tako mora biti dogovorjen postopek obravnavanja njihovih predlogov ali težav z glavnim poslovodstvom ali drugo ustrezno ravno poslovodstva.

K 19. členu

V okviru IV. poglavja predloga zakona, ki ureja ustanovitev evropskega sveta delavcev po samem zakonu, predlagani člen nespremenjeno določa, da – če so pogajanja med glavnim poslovodstvom in posebnim pogajalskim telesom neuspešna ali če glavno poslovodstvo noče začeti pogajanj v šestih mesecih od dneva vložitve zahteve ali če se v obdobju treh let od dneva vložitve zahteve ne sklene dogovor o ustanovitvi in pristojnostih evropskega sveta delavcev ali dogovor o postopku obveščanja in posvetovanja –, se evropski svet delavcev ustanovi po samem zakonu. Navedeno je določala že stara direktiva, ki je v svojem aneksu vsebovala subsidiarne zahteve, ki morajo biti upoštevane ob zgoraj navedenih primerih, pri čemer ostaja v tem delu nespremenjena tudi prenovljena direktiva.

K 20. členu

Člen določa sestavo evropskega sveta delavcev. V tem delu se prenovljena direktiva razlikuje od stare ureditve in sledi novejšim direktivam na področju transnacionalnega obveščanja in posvetovanja, to pa sta predvsem direktivi, ki urejata sodelovanje delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe in evropske zadrage.

Člane sveta delavcev sestavljajo delavci iz družb in povezanih družb v državah članicah. Delavcem v vsaki državi članici se dodeli en sedež za vsakih 10 % ali manj delavcev od skupnega števila delavcev, ki so zaposleni v družbah in povezanih družbah v vseh državah skupaj. Skupno število delavcev se ugotavlja v času, ko so bili delavci ali predstavniki delavcev seznanjeni s podatki iz 5. člena zakona. To so predvsem podatki o skupnem številu delavcev in njihovi porazdelitvi po državah članicah, družbah in njihovih podružnicah ter o strukturi družb ali povezanih družb.

K 21. členu

Direktiva nespremenjeno določa, da se volitve ali imenovanje članov evropskega sveta delavcev izvedejo v skladu z nacionalno zakonodajo. Predlog zakona tako določa, da člane evropskega sveta delavcev iz Republike Slovenije izvoli zbor delavcev na tajnih volitvah. Pravico predlagati kandidate imajo sveti delavcev, reprezentativni sindikati v udeleženi pravni osebi, odvisni družbi in podružnici ter najmanj 50 delavcev v teh družbah. Enako ureditev sta pozneje prevzela tudi zakona, ki urejata sodelovanje delavcev pri upravljanju evropske delniške družbe in evropske zadruga.

K 22. členu

Dolžnost evropskega sveta delavcev, da glavnemu poslovodstvu takoj sporoči imena svojih članov, njihove naslove in podatek, iz katerih družb ali podružnic prihajajo, ostaja nespremenjena. Enako tudi obveznost glavnega poslovodstva, da te podatke posreduje naprej lokalnim poslovodstvom in predstavnikom delavcev v podružnicah in družbah v naši državi.

K 23. členu

V okviru podpoglavja o poslovanju evropskega sveta delavcev člen nespremenjeno ureja ustanovno sejo evropskega sveta delavcev, ki se ustanovi po samem zakonu. Na ustanovni seji evropskega sveta delavcev, ki jo skliče glavno poslovodstvo po določitvi članov, evropski svet delavcev izvoli predsednika in njegovega namestnika.

K 24. členu

Predlog zakona nespremenjeno določa, da predsednik sveta delavcev zastopa in predstavlja evropski svet delavcev, v njegovi odsotnosti pa ga zastopa njegov namestnik, ki je ravno tako izvoljen na ustanovni seji.

K 25. členu

Predlog zakona z upoštevanjem sprememb, ki jih na tem mestu predvideva prenovljena direktiva, predvideva tudi izvolitev ožjega odbora evropskega sveta delavcev, ki lahko šteje največ pet članov. Evropski svet delavcev izvoli ožji odbor izmed svojih članov, in sicer za usklajevanje svojih nalog. Direktiva izrecno določa, da mora imeti ožji odbor evropskega sveta delavcev na voljo pogoje za redno opravljanje svojih nalog. Ožji odbor za ureditev načina svojega dela sprejme poseben poslovnik.

K 26. členu

Evropski svet delavcev sprejema sklepe z večino glasov navzočih članov, razen kadar zakon ne določa drugače. Skladno z zahtevo iz aneksa direktive je v tem členu dodana še pravica evropskega sveta delavcev ali njegovega ožjega odbora do sestanka brez navzočnosti predstavnikov glavnega poslovodstva, ki jo ima pred sestankom z njim.

Način dela evropskega sveta delavcev se uredi s poslovníkom, v katerem lahko tudi predvidijo, da jim pri njihovem delu in pri delu odbora pomagajo strokovnjaki.

K 27. členu

Glede stroškov evropskega sveta delavcev velja nespremenjena ureditev in enaka kakor pri kritju stroškov ustanovitve in delovanja posebnega pogajalskega telesa: stroške krije glavno poslovodstvo, solidarno z njim pa za njih jamči tudi delodajalec iz Republike Slovenije, pri katerem je član evropskega delavskega sveta zaposlen. Stroški za strokovnjake so omejeni na enega strokovnjaka, glavno poslovodstvo pa mora zagotoviti prostore, materialna sredstva in administrativno osebje, ki je potrebno za sestanke ter opravljanje tekočega dela evropskega sveta delavcev, poleg tega mora zagotoviti tudi prevajalce za sestanke. Kriti mora tudi potrebne potne stroške in stroške bivanja članov evropskega sveta delavcev in članov odbora, kar vključuje stroške za prehrano in prenočišče.

K 28. členu

Člen nekoliko na novo določa pristojnosti evropskega sveta delavcev, in sicer so skladno s spremembami v aneksu prenovljene direktive zdaj jasneje določene pristojnosti obveščanja in

posvetovanja o nadnacionalnih zadevah. Člen skladno z aneksom direktive določa, o čem mora glavno poslovodstvo obveščati evropski svet delavcev, in sicer mora obveščanje potekati zlasti o strukturi družb in povezanih družb, njihovem gospodarskem in finančnem položaju ter predvidenem razvoju poslovanja, proizvodnje in prodaje. Prej veljavna direktiva namreč ni imela natančne določbe o obveščanju, kar je predstavljalo pravno praznino in pravno nejasnost.

Tretji odstavek pa natančno določa obveznost glavnega poslovodstva glede obveščanja in posvetovanja z evropskim svetom delavcem, ki obsega zlasti predviden razvoj zaposlovanja, naložbe, temeljne organizacijske spremembe družbe, uvajanje novih delovnih in proizvodnih postopkov, prenos proizvodnje, združevanje, zmanjšanje ali zapiranje družb, podružnic ali njihovih bistvenih delov in kolektivno odpuščanje presežnih delavcev.

Dodatna opredelitev posvetovanja določa, da se posvetovanje izvede tako, da se predstavnikom delavcev omogoči sestanek z glavnim poslovodstvom in da morajo predstavniki delavcev dobiti utemeljen odgovor na vsako mnenje, ki ga izrazijo.

Upošteva se navedeno so področja, na katerih je potrebno obveščanje, razmejena od področij, v zvezi s katerimi je treba z evropskim svetom delavcev opraviti tudi posvetovanje. Slednje namreč daje svetom delavcev tudi pravico, da na svoje mnenje prejmejo utemeljen odgovor.

K 29. členu

Evropski svet delavcev je kakor do zdaj upravičen do letnega obveščanja in sestanka z glavnim poslovodstvom, pri čemer mora glavno poslovodstvo evropskemu svetu delavcev predhodno zagotoviti poročilo o poslovnem uspehu in perspektivah družbe, ki je osnova za letno posvetovanje. O tem dejstvu mora glavno poslovodstvo obvestiti tudi vsa lokalna vodstva družb.

K 30. členu

Člen drugače od veljavne ureditve ureja obveščanje in posvetovanje v izrednih okoliščinah.

Glavno poslovodstvo ali druga ustrezna raven poslovodstva mora namreč o izrednih okoliščinah ali odločitvah, ki občutno vplivajo na interese delavcev, obvestiti ožji odbor evropskega sveta delavcev. Če ta ni ustanovljen, pa obvesti evropski svet delavcev. Ob tem mora predložiti tudi potrebno gradivo. Ožji odbor evropskega sveta delavcev ali evropski svet delavcev ima pravico zahtevati sestanek z glavnim poslovodstvom ali drugo ustrezno in pristojno ravno poslovodstva. Opredelitev izrednih okoliščin ostaja enaka, in sicer so izjemne okoliščine predvsem:

- sprememba lokacije družbe, podružnic ali njihovih bistvenih delov;
- zapiranje družbe, podružnice ali njihovih bistvenih delov;
- kolektivni odpusti delavcev.

Pravico do udeležbe na izrednem sestanku, ki ga organizira ožji odbor, imajo tudi člani evropskega sveta delavcev iz tistih podružnic, ki jih izjemne okoliščine ali odločitve neposredno prizadenejo. Prenovljena direktiva v zvezi s tem izrednim sestankom tudi natančneje določa, da se mora organizirati v najkrajšem možnem roku. Osnova pa je poročilo, ki ga pripravi glavno poslovodstvo ali druga ustrezna raven poslovodstva družbe ali povezane družbe. Evropski svet delavcev ima pravico, da izrazi svoja stališča o poročilu na koncu sestanka ali v določenem roku.

Upošteva se osnovno načelo učinkovitosti direktiva in tudi zakon na tem mestu poudarjata, da ta sestanek ne posega v pravice glavnega poslovodstva, hkrati pa je treba vseskozi spoštovati tudi načelo zaupnosti.

K 31. členu

Člen nespremenjeno ureja mandat in novo določitev članov evropskega sveta delavcev v primeru njegove ustanovitve po samem zakonu, saj tudi prenovljena direktiva nima sprememb na tem področju. Mandat članov evropskega sveta delavcev traja štiri leta in začne teči z njihovo izvolitvijo ali imenovanjem. Lahko pa mandat članu preneha tudi prej zaradi odpoklica ali iz drugih razlogov (če umre, odstopi ali mu preneha delovno razmerje v družbi). Zakon predvideva še dva načina prenehanja mandata, in sicer če ob spremembi števila delavcev v posameznih državah članicah ali zaradi ustanovitve nove družbe ali podružnice v državah članicah, ki do zdaj še ni bila zastopana v evropskem svetu delavcev, pride do take spremembe števila delavcev, da bi se spremenil izračun za sestavo evropskega sveta delavcev, obstoječim članom evropskega sveta delavcev iz teh držav preneha članstvo. V povezavi s tem ima glavno poslovodstvo nalogo, da vsaki dve leti, računano od datuma ustanovne seje, preverja, ali je prišlo do navedenih sprememb in o tem obvesti evropski svet delavcev.

K 32. členu

Evropski svet delavcev, ki je ustanovljen po samem zakonu, lahko najmanj šest mesecev pred koncem mandata sprejme sklep, da bo začel pogajanja za dogovor z glavnim poslovodstvom glede organiziranja obveščanja in posvetovanja z delavci. V tem primeru veljajo za evropski svet delavcev iste določbe kot za posebno pogajalsko telo, razen določb, ki se nanašajo na sestavo, volitve in dolžnost obveščanja o članih posebnega pogajalskega telesa. Če se sklene dogovor o obveščanju in posvetovanju z delavci, mandat obstoječega evropskega sveta delavcev, ki je bil ustanovljen po samem zakonu, preneha, in sicer z dnem sklenitve dogovora.

K 33. členu

V okviru poglavja o vlogi in varstvu predstavnikov delavcev prenovljena direktiva sedaj izrecno določa, da imajo člani sveta delavcev na voljo sredstva, ki so potrebna za uresničevanje pravic, ki izhajajo iz določb direktive. Poleg tega direktiva določa, da člani evropskega sveta delavcev kolektivno zastopajo interese delavcev, ki jih predstavljajo.

Na ta način je jasneje opredeljena vloga evropskega sveta delavcev, saj sedaj direktiva jasno navaja, da imajo člani evropskega sveta delavcev pravico, da kolektivno zastopajo interese delavcev pri nadnacionalnih odločitvah, ki jih zadevajo. Navedeno velja tudi za morebitne sodne postopke v primeru kršitve pravice do nadnacionalnega obveščanja in posvetovanja. Vprašanje pristojnosti članov evropskih svetov delavcev na tem področju se je v nekaterih konkretnih primerih že izpostavljalo in zato je bila ob sprejemanju prenovljene direktive sprejeta odločitev, da se njihova pristojnost za kolektivno zastopanje interesov delavcev v direktivo tudi izrecno zapiše. Torej direktiva sedaj jasno priznava sposobnost evropskega sveta delavcev, da kolektivno predstavlja interese evropskih delavcev, kjer morajo biti ti interesi slišani.

Za uresničevanje pravic, ki izhajajo iz direktive, morajo imeti člani evropskega sveta delavcev na voljo potrebna sredstva, kar vključuje tudi finančna sredstva. Ta se podrobneje določijo v samem sporazumu, v minimumu, v primeru ustanovitve evropskega sveta delavcev po samem zakonu, pa jih kot stroške določa že sam zakon (27. člen). Glede stroškov morebitnih sodnih sporov, direktiva ne predpisuje kdo jih krije, kar pomeni, da je to vprašanje prepuščeno siceršnji zakonodaji in praksi posameznih držav članic. Običajno plača stroške postopka tista stran, ki izgubi, ali pa vsaka stran svoje.

Zakon v tem členu povzema novo jasnejšo opredelitev vloge evropskega sveta delavcev, kot izhaja iz prenovljene direktive.

K 34. členu

Evropski svet delavcev ali njegov odbor imata tudi nalogo, da predstavnikom delavcev (to so sveti delavcev ali reprezentativni sindikati), ali če teh ni, vsem delavcem v družbah ali podružnicah poročata o postopku obveščanja in posvetovanja. To obveznost ima po novem tudi evropski svet delavcev, ki je ustanovljen z dogovorom.

K 35. členu

Člen na novo ureja pravico članov posebnega pogajalskega telesa in evropskega sveta delavcev do izobraževanja. Izobraževanje je upravičeno, če je potrebno za izpolnjevanje njihovih predstavniških nalog na mednarodni ravni in v tem primeru imajo predstavniki delavcev tudi pravico do plačane odsotnosti z dela. Določba je bila dodana v prenovljeno direktivo, da se zagotovi učinkovito delo predstavnikov delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja o nadnacionalnih zadevah ter hkrati učinkovito odločanje delodajalcev.

K 36. členu

Člen nespremenjeno določa sodelovanje med glavnim poslovodstvom in evropskim svetom delavcev ter glavnim poslovodstvom in predstavniki delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja, ki temelji na medsebojnem zaupanju.

K 37. členu

Člen nespremenjeno ureja spoštovanje zaupnosti. Kot posledica sodelovanja med glavnim poslovodstvom in evropskim svetom delavcev ter glavnim poslovodstvom in predstavniki delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja, ki temelji na medsebojnem zaupanju, so tako obstoječi kakor tudi nekdanji člani evropskega sveta delavcev, člani posebnega pogajalskega telesa, predstavniki delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja, strokovnjaki in prevajalci ter predstavniki delavcev v podružnicah in družbah v Republiki Sloveniji dolžni varovati v tajnosti vse podatke o poslovanju, s katerimi jih je seznanilo glavno poslovodstvo in so označeni kot zaupni. Vendar pa varovanje tajnosti ne velja, kadar gre za sodelovanje z drugimi člani evropskega sveta delavcev in za stike s predstavniki v družbah ali podružnicah, če morajo biti ti seznanjeni z vsebino podatkov in rezultati posvetovanj. Tu gre za vsebino dogovora o ustanovitvi evropskega sveta delavcev in o dolžnosti evropskega sveta delavcev in njegovega odbora, da po sejah poroča predstavnikom delavcev. Izjema velja tudi za strokovnjake in prevajalce pri posebnem pogajalskem telesu in v okviru dogovorjenega postopka obveščanja in posvetovanja.

K 38. členu

Člen nespremenjeno, le z redakcijskimi popravki, ureja varstvo predstavnikov delavcev. Glede varstva članov evropskega sveta delavcev, ki so zaposleni v Republiki Sloveniji, se predlog zakona sklicuje na Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/93, 56/2001 in 26/07), ki v 67. členu ureja varstvo člana sveta delavcev, in Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002 in 103/07), ki v 113. členu ureja varstvo predstavnikov delavcev. Podobno določbam obeh zakonov torej velja, da članu evropskega sveta delavcev ni mogoče znižati plače ali proti njemu začeti disciplinskega ali odškodninskega postopka ali ga kako drugače postavljati v manj ugoden ali podrejen položaj, če ravna v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo in pogodbo o zaposlitvi. Prav tako mu delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi brez soglasja organa, ki ga je izvolil, če ravna v skladu z zakonom, kolektivno pogodbo in pogodbo o zaposlitvi, razen če v primeru poslovnega razloga odkloni ponujeno ustrezno zaposlitev ali če gre za odpoved v postopku prenehanja delodajalca. Po Zakonu o delovnih razmerjih velja varstvo pred odpovedjo ves čas opravljanja funkcije in še eno leto po njenem prenehanju. Navedeno smiselno velja tudi za namestnike članov evropskega sveta delavcev, člane posebnega pogajalskega telesa in za predstavnike delavcev v postopku obveščanja in posvetovanja.

K 39. členu

Inšpektorat Republike Slovenije za delo opravlja nadzor nad izvajanjem tega zakona, pri čemer inšpekcijski nadzor zajema tudi funkcijo prekrškovnega organa.

Pristojnost inšpekcije dela na tem področju izhaja sicer tudi že iz Zakona o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97 in 36/00), ki v 1. členu izrecno določa, da je inšpektorat za delo med drugim pristojen tudi za inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem zakonov, ki urejajo sodelovanje delavcev pri upravljanju. V izogib morebitnim nejasnostim, pa je smiselno tudi v tem zakonu, ki ureja nadnacionalno obveščanje in posvetovanje opredeliti inšpekcijsko nadzorstvo.

K 40. členu

Za reševanje vseh sporov, ki bi lahko nastali v zvezi z izvajanjem tega zakona, je kakor do zdaj določena pristojnost delovnega sodišča.

K 41. členu

Predlog zakona nespremenjeno predpisuje minimalno višino globe za prekrške, ki jih storijo pravne osebe ali odgovorne osebe pravne osebe. Skladno s 17. členom Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 29/07 – odl. US: U-I-56/06-31, 58/07 – odl. US: U-I-34/05-9, 16/08 – odl. US: U-I-414/06-7, 17/08 (21/08 – popr.) in 76/08 – ZIKS-1C, 108/2009, 109/2009 Odl.US: U-I-56/08-15, 45/2010-ZIntPK, 9/2011, 10/2011 Odl.US: Up-319/10-14, U-I-63/10-7) pa so globe sedaj predlagane v razponu in se izrečejo za prekrške, ki jih nespremenjeno določa ta člen. Višina globe za prekrške, ki jih storijo pravne osebe, znaša od 20.000 do 100.00 evrov, za odgovorno osebo pravne osebe pa predlog zakona predpisuje globo v znesku od 2.000 do 5.000 evrov.

K 42. členu

Člen določa, da z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o evropskih svetih delavcev (Uradni list RS, št. 59/02 in 103/07), s katerim je bila v naš pravni red prenesena stara direktiva, ki je urejala evropske svete delavcev.

K 43. členu

Določba predpisuje *vacatio legis*. V tem členu je kot začetek veljavnosti zakona določen petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, zakon pa se bo začel uporabljati 6. junija 2011, ko se bo Direktiva 2009/38/ES začela uporabljati in bo razveljavljena stara direktiva na tem področju, tj. Direktiva 94/45/ES z vsemi spremembami.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

/

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAKONODAJO

Mestni trg 4, 1000 Ljubljana

T: 01 241 18 00, 01 241 18 02

F: 01 241 18 60

E: gp.svz@gov.si

www.svz.gov.si

MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

gp.mddsz

Številka: 007-8/2011/5

Datum: 18.04.2011

Zadeva: Zakon o evropskih svetih delavcev

Zveza: Vaš dopis št. 0070-3/2011/17, ki smo ga prejeli dne 12.04.2011

V zvezi z navedenim dopisom sporočam, da je bilo gradivo usklajeno po telefonu, redakcijske popravke pa pošiljamo v prilogi. Drugih pripomb z vidika pristojnosti Službe Vlade RS za zakonodajo nimamo.

dr. Janez Pogorelec
DIREKTOR

Priloga:

- Redakcijsko popravljeno gradivo